

MATIU

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28										

ISI 1

Akwukwọ osuso-omumu Jisus Kraist, Nwa Devid, nwa Abraham.

² Abraham muru Aisak; Aisak we mua Jakob; Jakob we mua Juda na umu-nna-ya;

³ Juda we mua Perez na Zera site na Tema; Perez we mua Hezron; Hezron we mua Ram;

⁴ Ram we mua Aminadab; Aminadab we mua Nahshon; Nahshon we mua Salmon;

⁵ Salmon we mua Boaz site na Rehab; Boaz we mua Obed site na Rut; Obed we mua Jesi;

⁶ Jesi we mua Devid, bú eze. Devid we mua Solomon site na nwunye nke Uraia;

⁷ Solomon we mua Rehoboam; Rehoboam we mua Abaija; Abaija we mua Esa;

⁸ Esa we mua Jehoshafat; Jehoshafat we mua Joram; Joram we mua Uzaia;

⁹ Uzaia we mua Jotam; Jotam we mua Ehaz; Ehaz we mua Hezekaia;

¹⁰ Hezekaia we mua Manase; Manase we mua Emon; Emon we mua Josaia;

¹¹ Josaia we mua Jekonaia na umu-nne-ya, na m̀be emere ka ha je biri na Babilon.

¹² M̀be emesiri ka ha je biri na Babilon, Jekonaia we mua Shealtiel; Shealtiel we mua Zerubabel;

¹³ Zerubabel we mua Abaiud; Abaiud we mua Elaiakim; Elaiakim we mua Ezoa;

¹⁴ Ezoa we mua Sedok; Sedok we mua Akim; Akim we mua Elaiud;

¹⁵ Elaiud we mua Eleeza; Eleeza we mua Matan; Matan we mua Jakob;

¹⁶ Jakob we mua Josef di Meri, nwanyi nke muru Jisus, Onye anākpọ Kraist.

¹⁷ Ya mere ọbọ nile site n'Abraham rue Devid di ọbọ iri na anọ; site na Devid rue m̀be emere ka ha je biri na Babilon di kwa ọbọ iri na anọ; site na m̀be emere ka ha je biri na Babilon rue Kraist di kwa ọbọ iri na anọ.

¹⁸ Ma omumu Jisus Kraist di otú a: M̀be ekwereri na Josef gālu nne-Ya Meri, m̀be ha akēdinakotaghi, ahuru na ọ di ime site na Mọ Nsọ.

¹⁹ Ma Josef di-ya, ebe ọ bu onye ezi omume, ma ọ chọghi igosi ya n'iru ọra, o zubere irapu ya na nzuzo.

²⁰ Ma m̀be ihe ndia di ya n'obi, le, mọ-ozí nke Chineke were onwe-ya gosi ya na nrọ, si, Josef, nwa Devid, atula egwu ikuru nwunye-gi Meri: n'ihí na Ihe Nke ọ di ime Ya sitere n'aka Mọ Nsọ.

²¹ Ọ gāmuputa kwa Nwa-nwoke; i gākpọ kwa aha-Ya Jisus, n'ihí na Ya onwe-ya gāzoputa ndi nke Ya na nmehie nile ha.

²² Ma ihe a dum emewo, ka okwu Onye-nwe-ayi kwuru site n'ọnu onye-amuma-Ya we

mezu, si,

²³ Le, nwa-aḃoghḃ ahu nāmaghi nwoke gādi ime, ọ gāmuta kwa Nwa-nwoke, Ha gākpo kwa aha-Ya Immanuel; nke bu, ma asugharia ya, Chineke nọyere ayi.

²⁴ Josef we si n'ura-ya bilie, me dika mọ-ozị nke Onye-nwe-ayi nyere ya iwu, we kuru nwunye-ya;

²⁵ ọ maghi kwa ya rue mḃe ọ muputara Nwa-nwoke: o we kpọ aha-Ya Jisus.

ISI 2

Ma mḃe amuru Jisus na Betlehem nke Judia n'ubḃchi Herod, bú eze, le, ufodu ndi mara ihe, ndi sitere n'Ọwuwa-anyanwu, biaruru Jerusalem,

² si, Òle ebe Ọ nọ, bú Onye amuru ibu Eze ndi-Ju? n'ihì na ayi huru kpakpando-Ya n'Ọwuwa-anyanwu, ayi we bia ikpo isi ala nye Ya.

³ Ma mḃe Herod, bú eze, nuru, obi lḃro ya miri, ya na Jerusalem nile.

⁴ O we me ka ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwọ nile nke ndi-Ju zukọ, o we jua n'ọnu-ha ebe agāmu Kraist nke ha.

⁵ Ha we si ya, Na Betlehem nke Judia: n'ihì na otú a ka edeworo ya n'akwukwọ site n'aka onye-amuma, si,

⁶ Gi Betlehem kwa, ala Juda, I dighi nke-ntà kachasia n'etiti ndi-isi Juda ma-ọli: N'ihì na n'etiti gi ka Onye-isi gāputa, Onye gāzù ndi nkem Israel dika aturu.

⁷ Mḃe ahu Herod kpḃro ha na nzuzo, bú ndi ahu mara ihe, o we juta nke-oma n'ọnu-ha oge kpakpando ahu nke nāputa ihè.

⁸ O we zìe ha je Betlehem, si, Ganu chḃputa nke-oma okwu bayere Nwatakiri ahu; ma mḃe ọ bula unu gāchḃta Ya, bia kḃrom, ka mu onwem we je kwa kpọ isi ala nye Ya.

⁹ Mḃe ha nuru okwu eze ahu, ha we ga; ma le, kpakpando ahu, nke ha huru n'Ọwuwa-anyanwu, ọ nāga n'iru ha, rue mḃe ọ biara guzo n'elu ebe Nwatakiri ahu nọ.

¹⁰ Mḃe ha huru kpakpando ahu ha we n̄uria oké ọnù nke-uku.

¹¹ Ha we ba nime ulo, hu Nwatakiri ahu, Ya na Meri nne-Ya; ha we da n'ala kpọ isi ala nye Ya; ha we kpughe iḃe àkù ha, che onyinye n'iru Ya, ọla-edo na frankincense na myrrh.

¹² Ebe Chineke duru ha ọdú na nrọ ka ha ghara ilaghachi jekuru Herod, ha we wezuga onwe-ha ga ala-ha site n'uzọ ọzọ.

¹³ Ma mḃe ha wezugasiri onwe-ha, le, mọ-ozị nke Onye-nwe-ayi were onwe-ya gosi Josef na nrọ, si, Bilie, kuru Nwatakiri ahu na nne-Ya ɓalaga n'Ijìpt, nọ n'ebe ahu rue mḃe ọ bula m'gāgwa gi: n'ihì na Herod gaje ichḃ Nwatakiri ahu ka ọ la Ya n'iyì.

¹⁴ O we bilie, kuru Nwatakiri ahu na nne-Ya n'abali, wezuga onwe-ya ga Ijìpt;

¹⁵ O we nọ n'ebe ahu rue ọnwu Herod: ka okwu Onye-nwe-ayi kwuru site n'ọnu onye-amuma-Ya we mezu, si, Site n'Ijìpt ka M'kpḃputara Nwam.

¹⁶ Mḃe ahu Herod, mḃe ọ huru na ndi ahu nke mara ihe mere ya ihe-ọchì, ọnuma di ya n'obi nke-uku, o we ziga, ɓuchasia umuaka-ndikom nile di na Betlehem, na n'ókè-ala-ya nile, site na ndi ɓara arọ abua we rida, dika oge ahu nke ọ jutara nke-oma n'ọnu ndi ahu mara ihe.

¹⁷ Mḃe ahu ka emezuru okwu ekwuru site n'ọnu Jeremaia onye-amuma, si,

¹⁸ Anuru olu na Rema, Ikwa-ákwá na iru-újú uku, Rechel nākwara umu-ya ákwá; Ọ chḃghi kwa ka akasie ya obi, n'ihì na ha adighi.

¹⁹ Ma mḃe Herod nwusiri, le, mọ-ozị nke Onye-nwe-ayi were onwe-ya gosi Josef na nrọ n'Ijìpt,

²⁰ si, Bilie, kuru Nwatakiri ahu na nne-Ya, ga ala Israel: n'ihì na ndi nāchọ ndu Nwatakiri ahu anwuwo.

²¹ O we bilie, kuru Nwatakiri ahu na nne-Ya, je ala Israel.

²² Ma m̀be ọ́ nuru na Akeleṣ bu eze Judia n'ọ́nọ́du nna-ya Herod, ọ́ turu egwu ije ebe ahu; ma ebe Chineke duru ya ọ́dú na nrọ́, o wezugara onwe-ya ga n'akuku Galili,

²³ we bia biri n'obodo anākpọ́ Nazaret: ka okwu ekwuru site n'ọ́nu ndi-amuma we mezu, na agākpọ́ Ya Onye Nazaret.

ISI 3

Ma na m̀be ahu Jọ́n Baptist biara, nēkwusa n'ọ́hia nke Judia,

² si, Chègharianu; n'ihì na ala-eze elu-igwe di nso.

³ N'ihì na nwoke a bu onye ekwuru okwu bayere ya site n'ọ́nu Aisaia onye-amuma, si, Olu otù onye nēti nkpu n'ọ́hia, si, Dozienụ uzọ́ Onye-nwe-ayi, Menu okporo-uzọ́-Ya ka ha guzozie.

⁴ Ma Jọ́n onwe-ya nwere uwe-oyiyi-ya nke aji camel, nēke kwa akpukpọ́-ọ́kiké n'úkwù-ya; nri-ya bu kwa igurube na manu-añu nke ọ́hia.

⁵ M̀be ahu Jerusalem, na Judia nile, na ala nile di Jọ́dan buruburu, nāpukuru ya;

⁶ ọ́ nēme kwa ha baptism n'osimiri Jọ́dan, ha nēkwuputa nmehie nile ha.

⁷ Ma m̀be ọ́ huru ọ́tutu madu nime ndi-Farisi na ndi-Sadusi ka ha nābia baptism-ya, ọ́ siri ha, Unu umu nke aju-ala, ònye gosiri unu ka unu ́anari iwe gaje ibia?

⁸ Ya mere, mianu nkpuru kwesiri nchèghari-unu;

⁹ unu echè-kwa-la ikwu nime onwe-unu, si, Ayi nwere Abraham na nna: n'ihì na asim unu, na Chineke puru ime ka umu tolitere Abraham site na nkume ndia.

¹⁰ Ma ọ́buná uḅu a anātukwasi anyu-ike na nkporọ́gwu osisi nile: ya mere anēḅutu osisi ọ́ bula nke nāmighi nkpuru ọ́ma, tubà kwa ya nime ọ́ku.

¹¹ Mu onwem nēji miri me unu baptism n'ezie ka unu we chègharia: ma Onye nke nābia n'azum kam ike, Onye m'nērughi ichi akpukpọ́-ukwu-Ya: Onye ahu gēji Mọ́ Nsọ́ na ọ́ku me unu baptism:

¹² Onye ihe-ifucha-ọ́ka-Ya di n'aka-Ya, Ọ́ gāfuchapu kwa ebe-nzọ́cha-ọ́ka-Ya nke-ọ́ma, Ọ́ gēkpokọ́ta kwa ọ́ka-Ya n'ọ́ba-Ya, ma Ọ́ gēji ọ́ku anāpughi imenyu emenyu rechapu iḅọ́bo.

¹³ M̀be ahu Jisus siri na Galili bia rue Jọ́dan jekuru Jọ́n ahu, ka o we me Ya baptism.

¹⁴ Ma Jọ́n nēḅochi Ya, si, Ọ́ di mu onwem nkpa ka I mem baptism, Gì onwe-gi nābiakutekwam?

¹⁵ Ma Jisus zara, si ya, Kwerem uḅu a: n'ihì na otú a ka ọ́ kwesiri ayi imezu ezi omume nile. M̀be ahu o kwere Ya.

¹⁶ Ma m̀be emere Jisus baptism, ngwa ngwa O si na miri rigota: ma le, emeghere elu-igwe nye Ya, O we hu Mọ́ nke Chineke ka Ọ́ nēfeda dika ndùrù, nēbekwasi kwa Ya;

¹⁷ ma le, olu sitere n'elu-igwe, si, Onye a bu Ọ́kparam M'huru n'anya, Onye ihe-Ya dim ezi nma.

ISI 4

M̀be ahu M̀o Nso duru Jisus rigo n'ohia ka ekwensu we nwa Ya.

² M̀be O busiri ọnu ọgu ubochi abua ehie na abali, emesia agu guru Ya.

³ Onye-ọnwunwa we biakute Ya, si Ya, Ọ buru na I bu Ọkpara Chineke, kwue ka nkume ndia ghọ ọbe achicha.

⁴ Ma Ọ zara, si, Edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ọ bughị nání achicha ka madu gēji di ndu, kama ọ bu okwu nile ọ bula nke nēsi n'ọnu Chineke puta.

⁵ M̀be ahu ekwensu kuru Ya bà n'obodo nsọ; o we guzo Ya n'elu akuku ulo uku Chineke,

⁶ si Ya, Ọ buru na I bu Ọkpara Chineke, tudà Onwe-gi n'ala: n'ihì na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ndi-mọ-ozì-Ya ka Ọ gēnye iwu bayere gi: Ọ bu kwa n'elu aka-ha ka ha gēburu gi, Ka i ghara ikpòbì ukwu-gi na nkume ma eleghi anya.

⁷ Jisus siri ya, Ọzọ kwa edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Anwala Onye-nwe-ayi Chineke-gi.

⁸ Ọzọ kwa, ekwensu kuru Ya ga ugwu di oké elu, we gosi Ya ala-eze nile nke uwa, na ebube-ha;

⁹ o we si Ya, Ihe ndia nile ka m'gēnye Gi, ọ buru na I gādà n'ala kpọ isi ala nyem.

¹⁰ M̀be ahu Jisus siri ya, Laba, Setan: n'ihì na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Onye-nwe-ayi Chineke-gi ka i gākpọ isi ala nye, ọ bu kwa nání Ya ka i gēkpere.

¹¹ M̀be ahu ekwensu rapu Ya; ma le, ndi-mọ-ozì biakutere Ya nējere Ya ozi.

¹² Ma m̀be Ọ nuru na arara Jọn nye, O wezugara Onwe-ya je Galili;

¹³ O we rapu Nazaret, bia biri na Kapanaum, nke di n'usọ osimiri, n'ókè-ala Zebulun na Naftali:

¹⁴ ka okwu ekwuru site n'ọnu Aisaia onye-amuma we mezu, si,

¹⁵ Ala Zebulun na ala Naftali, N'uzọ oké osimiri, n'ofè Jòdan, Galili nke ndi-mba ọzọ,

¹⁶ Ndi ahu nke nānọdu n'ọchichiri Huru oké ìhè, Ndi nānọdu kwa n'ala na onyinyo ọnwu, Ndia ka ìhè walitere.

¹⁷ Site na m̀be ahu Jisus malitere ikwusa, na isi, Chègharianu; n'ihì na ala-eze elu-igwe di nso.

¹⁸ Ma m̀be Ọ nējeghari n'usọ oké osimiri Galili, Ọ huru umu-nne abua, Saimon nke anākpọ Pita, na Andru nwa-nne-ya, ka ha nāwuye ụbụ n'oké osimiri; n'ihì na ha bu ndi-ọkù.

¹⁹ O we si ha, Bianu som n'azu, M'gēme unu ndi-ọkù nākuta madu.

²⁰ Ngwa ngwa ha we rapu ihe nile ha ji ebu azù, so Ya.

²¹ O we si n'ebe ahu ga, hu umu-nne abua ọzọ, Jemes nwa Zebedi, na Jọn nwa-nne-ya, nime ụbọ-ha, ha na nna-ha Zebedi, nēkezi ihe ha ji ebu azù; O we kpọ ha.

²² Ngwa ngwa ha we rapu ụbọ ahu na nna-ha, so Ya.

²³ Jisus we nējeghari na Galili dum, nēzì ihe n'ulo-nzukọ nile ha, nēkwusa kwa ozi ọma nke ala-eze ahu, nāgwọ kwa ọria nile di iche iche na nriaria nile di iche iche n'etiti ndi ahu.

²⁴ Akukọ Ya we jezue na Siria dum: ha we kutara Ya madu nile aru nādighi nma, ndi ọria di iche iche na nmekpa-arụ di iche iche nējisi ike, ndi mọ ọjọ ji, ha na ndi ọnwā nēme ka anya ghara idi ha nma, na ndi akuku-arụ-ha nwuru anwu; O we me ka aru di ha ike.

²⁵ Ọtutu ìgwè madu we si na Galili na Dekapòlis na Jerusalem na Judia na n'ofè Jòdan so Ya.

Ma m̀be Ọ huru ịgwè madu ahu, Ọ rigoro n'ugwu ahu: m̀be Ọ nọduru ala, ndi nēso uzọ-Ya we biakute Ya:

² O we saghe ọnu-Ya, zí ha ihe, si,

³ Ngozi nādiri ndi bu ọbeye nime mọ-ha: n'ihí na ala-eze nke elu-igwe bu nke ndi ahu.

⁴ Ngozi nādiri ndi nēru újù: n'ihí na ndi ahu ka agākasi obi.

⁵ Ngozi nādiri ndi di nwayọ n'obi: n'ihí na ndi ahu gēketa uwa.

⁶ Ngozi nādiri ndi agu ezi omume nāgu, ndi akpiri nākpọ kwa nku na ya: n'ihí na ndi ahu ka afọ gēju.

⁷ Ngozi nādiri ndi-ebere: n'ihí na ndi ahu ka agēmere ebere.

⁸ Ngozi nādiri ndi di ọcha n'obi: n'ihí na ndi ahu gāhu Chineke.

⁹ Ngozi nādiri ndi nēme ka madu na ibe-ha di n'udo: n'ihí na ndi ahu ka agākpọ umu Chineke.

¹⁰ Ngozi nādiri ndi esoḅuworo n'ihí ezi omume: n'ihí na ala-eze elu-igwe bu nke ndi ahu.

¹¹ Ngozi nādiri unu m̀be ọ bula ha nāta unu uta, nēsoḅu kwa unu, nēkwu kwa ajọ ihe nile di iche iche megide unu n'okwu-ugha, n'ihim.

¹² Nūrianu ọnu, ka obi tọ kwa unu utọ nke-uku: n'ihí na ugwo-ọlu-unu di uku n'elu-igwe: n'ihí na otú a ka ha soḅuru ndi-amuma ndi buru unu uzọ.

¹³ Unu onwe-unu bu nnú nke uwa: ma ọ buru na nnú etufuwo utọ-ya, àgēji gini me ya ka ọ ghọ ezi nnú? ọ dighi kwa irè iji me ihe ọ bula ọzọ, ma-ọbughi ka etufue ya n'èzí, madu azọ ya ukwu.

¹⁴ Unu onwe-unu bu ìhè nke uwa. Apughi izo obodo nke ewuworo n'elu ugwu.

¹⁵ Ma ha adighi-amuye oriọna, dọba ya n'okpuru m̀bé, kama n'elu ihe-idọba-oriọna; ọ nēnwu-kwa-ra madu nile nọ n'ulo ahu.

¹⁶ Otú a menu ka ìhè-unu nēnwu n'iru madu, ka ha we hu ọlu ọma nile unu, we to Nna-unu Nke bi n'elu-igwe.

¹⁷ Unu echèla na abiamam imebi iwu Chineke ma-ọbu ndi-amuma-Ya: abiaghm imebi, kama imezu ya.

¹⁸ N'ihí na n'ezie asim unu, Rue m̀be elu-igwe na ala gāgabiga, ọ dighi otù ihe ọ bula dikarisiri ntà gāgabiga n'iwu ma-ọli, rue m̀be ihe nile gēme.

¹⁹ Ya mere onye ọ bula nke gēmebi otù nime ihe ndia dikarisiri ntà nke enyere n'iwu, nke gēzí kwa madu otú ahu, agākpọ ya onye dikarisiri ntà n'ala-eze elu-igwe: ma onye ọ bula nke gēme ha, zí kwa ha, onye ahu ka agākpọ onye uku n'ala-eze elu-igwe.

²⁰ N'ihí na asim unu, na ọ buru na ezi omume-unu adighi-akari ezi omume ndi-ode-akwukwọ na ndi-Farisi nke-uku, unu agaghi-abà n'ala-eze elu-igwe ma-ọli.

²¹ Unu nuru na agwara ndi-ochie, si, Eḅula madu; ma onye ọ bula nke ḅuru madu gēnye onwe-ya n'aka ikpé:

²² ma Mu onwem si unu, na onye ọ bula nke nēwe iwe megide nwa-nne-ya gēnye onwe-ya n'aka ikpé; onye ọ bula nke gāsi kwa nwa-nne-ya, Raka, gēnye onwe-ya n'aka nnọkọ-ikpé; onye ọ bula nke gāsi kwa, Onye-nzuzù, gēnye onwe-ya n'aka ọku ala-mọ.

²³ Ya mere ọ buru na i nēche onyinye-gi n'iru Chineke n'ebe-ichu-àjà, i we cheta n'ebe ahu na nwa-nne-gi nwere ihe megide gi,

²⁴ rapu onyinye-gi n'ebe ahu n'iru ebe-ichu-àjà, laba, buru uzọ me ka gi na nwa-nne-gi di n'udo, m̀be ahu bia kwa che onyinye-gi.

²⁵ Me ka gi na onye nēkuru gi ga ikpé me eyì ọsọsọ, m̀be gi na ya nọ n'uzọ; ka onye ahu nēkuru gi ga ikpe we ghara irara gi nye n'aka onye-ikpe ma eleghi anya, onye ikpe arara kwa gi nye n'aka onye nēje ozi, ewe tubà gi n'ulo-nkpọrọ.

- ²⁶ N'ezie asim i, I gaghi-aputa n'ebe ahu ma-ọli, rue m̀be i gākwughachi farthing ikpe-azu.
- ²⁷ Unu nuru na ekwuru, si, Akwala iko:
- ²⁸ ma Mu onwem si unu, na nwoke ọ bula nke nēle nwanyi anya ka agu ya we gua ya, ọ kwasiwo ya iko n'obi-ya uḅu a.
- ²⁹ Ma ọ buru na anya aka-nri gi eme gi ka i ma n'onyà, ghupu ya, tupu kwa ya n'aru-gi: n'ihì na ọ bara gi urù ka otù nime ihe di gi n'aru la n'iyì, ka aghara kwa itubà aru-gi dum n'ọku ala-mọ.
- ³⁰ Ma ọ buru na aka-nri-gi eme gi ka i ma n'onya, bipu ya, tupu kwa ya n'aru-gi: n'ihì na ọ bara gi urù ka otù nime ihe di gi n'aru la n'iyì, ka aru-gi dum ghara kwa ije n'ọku ala-mọ.
- ³¹ Ekwu-kwa-ra, si, Nwoke ọ bula nke gārapu nwunye-ya, ya nye ya akwukwọ nkewa:
- ³² ma Mu onwem si unu, na nwoke ọ bula nke nārapu nwunye-ya, ma-ọbughi n'ihì ikwa-iko, ọ nēme nwanyi ahu ka ọ nọ n'ọṅọdu onye akwara iko megide: onye ọ bula nke gālu kwa ya m̀be arapusiri ya, ọ nākwa iko.
- ³³ Ọzọ kwa, unu nuru na agwara ndi-ochie, si, Añula iyí ugha, kama nyeghachi Onye-nwe-ayi ihe nile i ñuru n'iyí:
- ³⁴ ma Mu onwem si unu, Añula iyí ma-ọli; ejila elu-igwe ñu, n'ihì na ọ bu oche-eze Chineke;
- ³⁵ eji-kwa-la ala, n'ihì na ọ bu ihe-nḅakwasi-ukwu nke ukwu-Ya; añukwala iyí n'ebe Jerusalem di, n'ihì na ọ bu obodo nke Eze uku ahu.
- ³⁶ Eji-kwa-la isi-gi ñu iyí, n'ihì na i pughi ime otù agiri-isi ka ọ di ọcha ma-ọbu ka ọ di oji.
- ³⁷ Ma ka okwu-unu buru, E, e; É-è, é-è: ma ihe ọ bula kariri ndia nēsìte n'ajọ onye ahu.
- ³⁸ Unu nuru na ekwuru, si, Anya lara anya, ezé lara ezé:
- ³⁹ ma Mu onwem si unu, Eguzogidela onye bu ajọ onye: kama onye ọ bula nāku gi ura na ñtì aka-nri, tughari-kwa-ra ya ñtì ọzọ.
- ⁴⁰ Ma ọ buru na onye ọ bula nāchọ ka gi na ya je ikpé, ka o we nara gi uwe-ime-gi, rapu-kwa-ra ya oké uwe-gi.
- ⁴¹ Onye ọ bula nke gējide gi ije otù mile, so ya je mile abua.
- ⁴² Nye onye nāriọ gi, aḅakuta-kwa-la ya azú, bú onye nāchọ ka i binye ya ihe.
- ⁴³ Unu nuru na ekwuru, si, Hu madu-ibe-gi n'anya, kpọ kwa onye-iro-gi asì:
- ⁴⁴ ma Mu onwem si unu, Nāhunu ndi-iro-unu n'anya, nēkpe kwa ekpere nye ndi nēsọbu unu;
- ⁴⁵ ka unu we buru umu nke Nna-unu Nke bi n'elu-igwe: n'ihì na Ọ nēme ka anyanwu-Ya nāwakwasi ajọ madu na ezi madu, Ọ nēme kwa ka miri zokwasi ndi ezi omume na ndi ajọ omume.
- ⁴⁶ N'ihì na ùnu nwere ugwo-ọlu gini, ma ọ buru na unu huru ndi ahu n'anya, bú ndi nāhu unu n'anya? ọbuná ndi-ọna-utu, hà adighi-eme otù ihe ahu?
- ⁴⁷ Ọ buru kwa na unu nēkele nání umu-nne-unu, gini ka unu nēme kari ndi ọzọ? ọbuná ndi mba ọzọ, hà adighi-eme otù ihe ahu?
- ⁴⁸ Ya mere unu onwe-unu gēzu okè, dika Nna-unu nke elu-igwe zuru okè.

ISI 6

Lezienu anya ka unu ghara ime ezi omume-unu n'iru madu, ka ha we kiri unu: ma unu emeghi otù a unu enweghi ugwo-ọlu n'ebe Nna-unu Nke bi n'elu-igwe nọ.

² Ya mere, m̀be ọ bula i nālu ọlu ebere, afùla opì n'iru gi, ọbuná dika ndi-iru-abua nēme

n'ulo-nzukọ-unu na n'uzọ-unu, ka ha we nara otuto n'aka madu. N'ezie asim unu, Ha nēnwezu ugwo-ọlu-ha.

³ Ma m̀be i nālu ọlu ebere, ka aka-ekpe-gi ghara ima ihe aka-nri-gi nēme:

⁴ ka ọlu ebere gi we di na nzuzo: Nna-gi Nke nāhu ihe na nzuzo gēnyeghachi kwa gi.

⁵ M̀be ọ bula unu nēkpe kwa ekpere, unu agaghi-adi ka ndi-iru-abua ahu: n'ihì na ọ nāto ha uto iguzo n'ulo-nzukọ-unu na nkuku amá-unu ikpe ekpere, ka ha we were onwe-ha gosi madu. N'ezie asim unu, Ha nēnwezu ugwo-ọlu-ha.

⁶ Ma gi onwe-gi, m̀be ọ bula i nēkpe ekpere, bà n'ime-ulo ntà gi, m̀be i mechisi-kwa-ra uzọ-gi, kpere Nna-gi Nke di na nzuzo, Nna-gi Nke nāhu ihe na nzuzo gēnyeghachi kwa gi.

⁷ Ma m̀be unu nēkpe ekpere, unu ekwula okwu-nkwukwasi efù, dika ndi mba ọzọ nēme: n'ihì na ha nēchè na agānu olu-ha n'ọtutu okwu ha nēkwu.

⁸ Ya mere, unu eyila ha: n'ihì na Nna-unu matara ihe nile di unu nkpa, m̀be unu akārioghì Ya.

⁹ Ya mere, kpenu ekpere otú a: Nna-ayi Nke bi n'elu-igwe, Ka edo aha-Gi nsọ.

¹⁰ Ka ala-eze-Gi bia. Ka eme ihe nāchọ, dika esi eme ya n'elu-igwe, ka eme kwa otú ahu n'uwa.

¹¹ Nye ayi nri ta nke gēzuru ayi n'ubochi ta.

¹² Ịaghara kwa ayi ugwo nile ayi jì, dika ayi onwe-ayi ịaghara-kwa-ra ndi jì ayi ugwo.

¹³ Ewebàla ayi nime ọnwunwa, kama dọputa ayi n'aka ajọ onye ahu.

¹⁴ N'ihì na ọ buru na unu aịaghara madu ndahie nile ha, Nna-unu gāịaghara kwa unu.

¹⁵ Ma ọ buru na unu aịagharaghi madu ndahie nile ha, Nna-unu agaghi-aịaghara unu ndahie-unu.

¹⁶ Ọzọ, m̀be ọ bula unu nēbu ọnu, unu aghọla ndi nābaru iru, dika ndi-iru-abua: n'ihì na ha nēmebi iru-ha, ka ha were onwe-ha gosi madu na ha nēbu ọnu. N'ezie asim unu, Ha nēnwezu ugwo-ọlu-ha.

¹⁷ Ma gi onwe-gi, m̀be i nēbu ọnu, were manu te n'isi-gi, sa kwa iru-gi;

¹⁸ ka i ghara igosi madu onwe-gi na i nēbu ọnu, kama gosi Nna-gi Nke di na nzuzo: Nna-gi, Nke nāhu ihe na nzuzo, gēnyeghachi kwa gi.

¹⁹ Unu akpadola àkù n'uwa nye onwe-unu, ebe nla na nchala nērichapu, ebe ndi-ori nēgwupú kwa nēzu kwa ori:

²⁰ kama kpadonu àkù n'elu-igwe nye onwe-unu, ebe nla ma-ọbu nchala nādighi-erichapu, ebe ndi-ori nādighi-egwupú kwa, ha adighi-ezu kwa ori:

²¹ n'ihì na ebe àkù-gi di, n'ebe ahu ka obi-gi gādi kwa.

²² Oriọna nke aru bu anya: ya mere ọ buru na anya-gi ele otù ebe, aru-gi dum gējuputa n'ihè.

²³ Ma ọ buru na anya-gi jọrọ njo, aru-gi dum gējuputa n'ọchichiri. Ya mere, ọ buru na ihè nke di nime gi bu ọchichiri, le ka ọchichiri ahu si di oké ibù!

²⁴ Ọ dighi onye ọ bula puru ibu orù nke nna abua: n'ihì na ọ gākpọ otù onye nime ha asì, hu ibe-ya n'anya; ma ọ bughì otú a ọ gējide otù, lelì ibe-ya anya. Unu apughi ibu orù Chineke na àkù.

²⁵ N'ihì nka ka M'jì si unu, Unu echebula onwe-unu nye ndu-unu, ihe unu gēri, ma-ọbu ihe unu gānu; echebu-kwa-la onwe-unu nye aru-unu, ihe unu gēyi. Ọ bughì ndu kariri ihe eji azù ya, ọ bughì kwa aru kariri uwe-oyiyi-ya?

²⁶ Lenu anu-ufe nke elu-igwe, na ha adighi-agma nkpuru, ha adighi-ewè kwa ihe-ubi, ha adighi-ekpokota kwa ihe ba n'ọba; ma Nna-unu nke elu-igwe nāzù ha. Ònu onwe-unu abughì ihe oké ọnu-ahia kari ha?

- ²⁷ Ma ònye n'etiti unu puru itukwasi otù cubit n'ogologo-ya site n'ichebu onwe-ya?
- ²⁸ Gini mere unu nēchebu kwa onwe-unu nye uwe-oyiyi? Ribanu urodi nke ubi áamá, otú ha nētó etó; ha adọbughi onwe-ha n'ọlu, ha atughi kwa ogbo:
- ²⁹ ma asim unu, na ọbuná Solomon n'ebube-ya nile, eḅokwasighi ya ákwà dika otù nime ndia.
- ³⁰ Ma ọ buru na Chineke eyikwasi ahihia nke ubi uwe otú a, nke di ta, echi atubà ya n'ite ọku, Ọ gaghi-eyikwasi kari unu uwe nke-uku, unu ndi okwukwe ntà?
- ³¹ Ya mere, unu echebula onwe-unu, si, Gini ka ayi gēri? ma-ọbu, Gini ka ayi gānu? ma-ọbu, Gini ka agēji ọkwasi ayi?
- ³² N'ihì na ihe ndia nile ka ndi mba ọzọ nāchọ; n'ihì na Nna-unu nke elu-igwe nāmata na ihe ndia nile di unu nkpa.
- ³³ Ma burunu uzọ chọ ala-eze-Ya, na ezi omume-Ya; agātukwasi-kwa-ra unu ihe ndia nile.
- ³⁴ Ya mere, unu echebula onwe-unu nye echi: n'ihì na echi gēcheburu onwe-ya. Ihe ọjọ nke ubochi ta ezuworo ya.

ISI 7

Unu ekpela ikpé, ka aghara ikpe unu ikpé.

- ² N'ihì na ikpé unu jì kpe ka agēji kpe unu: ọ bu kwa ihe unu jì tù ihe ka agēji tùru unu.
- ³ Ma gini mere i jì le irighiri ahihia nke di n'anya nwa-nna-gi, ma i tugharighi uche na ntuhie nke di n'anya nke gi?
- ⁴ Ma-ọbu ì gēsi aña si nwa-nna-gi, Kwe ka m'tupu irighiri ahihia ahu n'anya-gi: ma le, ntuhie ahu di n'anya nke gi?
- ⁵ Onye-iru-abua, buru uzọ tupu ntuhie ahu n'anya nke gi; mḅe ahu ka i gēlegide anya itupu irighiri ahihia ahu n'anya nwa-nna-gi.
- ⁶ Unu enyela nkita ihe di nsọ, unu atuda-kwa-la pearl-unu n'iru ezì, ka ha ghara izọkwasi ha n'ukwu-ha ma eleghi anya, we chigharia, dọka unu.
- ⁷ Riọnu, agēnye kwa unu; chọnu, unu gāchọta kwa; kuanu, agēmeghe-kwa-ra unu:
- ⁸ n'ihì na onye ọ bula nke nāriọ nāriọta; onye nāchọ kwa nāchọta; onye nāku kwa ka agēmeghere.
- ⁹ Ma -ọbu òle madu di n'etiti unu, onye, ma ọ buru na nwa-ya gāriọ ya ọḅe achicha, gēnye ya nkume;
- ¹⁰ ma-ọbu asi na ọ gāriọ azù, gēnye ya agwọ?
- ¹¹ Ya mere, ọ buru na unu onwe unu, ọ bu ezie na unu jorọ njọ, ma unu nāmata inye umu-unu ezi onyinye, Nnà-unu Nke bi n'elu-igwe gēsi aña ghara iwere kari ezi ihe nke-uku nye ndi nāriọ Ya?
- ¹² Ya mere ihe nile, ka ha ra, bú nke unu nāchọ ka madu nēme unu, nēme-kwa-nu madu otú a, unu onwe-unu: n'ihì na nka bu iwu na ndi-amuma Chineke.
- ¹³ Sinu n'ọnu-uzọ di warara bà: n'ihì na obosara ka ọnu-uzọ ahu di, mbara ka uzọ ahu di kwa, nke nēdubà n'ila-n'iyì, ọtutu ka ha di kwa, bú ndi nēsi na ya nābà.
- ¹⁴ N'ihì na warara ka ọnu-uzọ ahu di, nkpagide ka uzọ ahu di kwa, nke nēdubà na ndu, ole-na-ole ka ha di kwa, bú ndi nāchọta ya.
- ¹⁵ Nēzenu ndi-amuma ugha, ndi nābiakute unu n'ihe-oyiyi aturu, ma n'ime ha bu agu nāpunara aturu.
- ¹⁶ Unu gēsite na nkpuru-ha mazu ha. Màdu nēkpokọputa nkpuru-vine n'ogwu, ma-ọbu fig n'uké?

- ¹⁷ Otú a ezi osisi ọ bula nāmi nkpuru ọma; ma osisi nābaghi n'ihe nāmi ajo nkpuru.
- ¹⁸ Ezi osisi apughi imi ajo nkpuru, osisi nābaghi n'ihe apughi kwa imi nkpuru ọma.
- ¹⁹ Anēbutu osisi ọ bula nke nāmighi nkpuru ọma, tubà kwa ya nime ọku.
- ²⁰ Ya mere unu gēsiti na nkpuru-ha mazu ha.
- ²¹ Ọ bughị onye ọ bula nke nāsīm, Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, gābà n'ala eze elu-igwe; kama ọ bu onye nēme ihe Nnam Nke bī n'elu-igwe nāchọ.
- ²² Ọtutu madu gāsīm n'ubochi ahu, Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, àyi jiri aha-Gi bu amuma, àyi jiri kwa aha-Gi chupu ndi-mọ ọjọ, àyi jiri kwa aha-Gi lu ọtutu ọlu di ike?
- ²³ Ma m̀be ahu ka M'gēkwuputara ha, si, Ọ dighi m̀be ọ bula M'mara unu: si n'ebe M'nọ pua, unu ndi nālu ọlu nēmebi iwu.
- ²⁴ Ya mere onye ọ bula nke nānu okwum ndia, nēme kwa ha, agēji ya tuyere nwoke nwere uche, onye wuru ulo-ya n'elu oké nkume:
- ²⁵ miri we zo, osimiri ru kwa, ifufe fe kwa, we makwasi ulo ahu; ma ọ dagh: n'ihī na atọrọ ntọ-ala-ya n'elu oké nkume ahu.
- ²⁶ Ma onye ọ bula nke nānu okwum ndia, ma ọ dighi-eme ha, agēji ya tuyere nwoke nke bu onye-nzuzu, onye wuru ulo-ya n'elu ájá:
- ²⁷ miri we zo, osimiri ru kwa, ifufe fe kwa, we tikwasi ulo ahu; o we da: ọdida-ya di kwa uku.
- ²⁸ O rue, m̀be Jisus kwubìri okwu ndia, ibobo ozizí-Ya nwuru ìgwè madu nile n'aru:
- ²⁹ n'ihī na Ọ nēzī ha ihe dika O nwere ike ọ bughị kwa dika ndi-ode-akwukwọ-ha.

ISI 8

Ma ka O siri n'ugwu ahu ridata, oké ìgwè madu soro Ya.

- ² Ma le, onye-ekpenta biakutere Ya. nākpọ isi ala nye Ya, si, Onye-nwe-ayi, ọ buru na I nāchọ, I puru ime ka m'di ọcha.
- ³ O we setipu aka-Ya, metu ya, si, Anamachọ; ka eme ka i di ọcha. Ngwa ngwa ewe me ka ọ di ọcha n'ekpenta-ya.
- ⁴ Jisus we si ya, Lezi anya ka i ghara igwa onye ọ bula okwu; ma laba, were onwe-gi gosi onye-nchu-àjà, che kwa n'iru Chineke onyinye ahu Moses nyere n'iwu, ka ọ buru ha àmà.
- ⁵ M̀be Ọ batara na Kapanaum, otù ọchi-agma nāchi ọgu ndi-agma ise biakutere Ya, nāriọ Ya,
- ⁶ si, Onye-nwe-ayi, onye nējerem ozi tọbọrọ n'ulom, akuku-arū-ya nwuru anwu, anēmekpa ya aru gabiga okè.
- ⁷ O we si ya, Mu onwem gābia me ka aru di ya ike.
- ⁸ Ma ọchi-agma ahu nāchi ọgu ndi-agma ise zara, si, Onye-nwe-ayi, erughm ka I ba n'okpuru ulom: kama were nānī okwu-ọnu kwue, agēme kwa ka aru onye nējerem ozi di ike.
- ⁹ N'ihī na mu onwem bu kwa onye nọ n'okpuru ike, nēnwe ndi-agma n'okpuru mu onwem: m'we si onye a, Ga, ọ ga; m'si kwa onye ọzọ, Bia, ọ bia; m'si kwa orùm, Me nka, o me ya.
- ¹⁰ Ma m̀be Jisus nuru nka, o juru Ya anya, Ọ, we si ndi n'eso ya n'azu, N'ezie asim unu, Ọ dighi m̀be M'huru oké okwukwe di otú a n'aru onye ọ bula n'Israel.
- ¹¹ Ma asim unu, na ọtutu madu gēsi n'Ọwuwa-anyanwu na Ọdida-anyanwu bia, so kwa Abraham, na Aisak, na Jekob, nānọdu n'ala-eze elu-igwe:
- ¹² ma agāchupu umu ala-eze ahu bà n'ọchichiri nke èzī: n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-

ikekere-ezé ahu gādi.

13 Jisus we si ọchi-agha ahu nāchi ọgu ndi-agha ise, Laba; dika i kwere, ka emere gi. Ewe me ka aru onye nējere ya ozi di ike n'oge hour ahu.

14 M̀be Jisus batasiri n'ulo Pita, O we hu nne nwunye-ya ka ọ tọ́bọ́rọ́ n'aru-ọku.

15 O we metu aka-ya, aru-ọku ahu we rapu ya; o we bilie, nēje-kwa-ra Ya ozi.

16 Ma m̀be o ruru anyasi, ha kutara Ya ọtutu madu ndi mọ ọjọ ji: O we were okwu-ọnu chupu ndi-mọ ahu, me kwa ndi nile aru nādighi nma ka aru-ha di ike:

17 ka okwu ekwuru site n'ọnu Aisaia onye-amuma we mezu, si, Ya onwe-ya nara nriaria nile ayi, būru kwa ọria nile ayi.

18 Ma m̀be Jisus huru na ọtutu ìgwè madu di Ya buruburu, O kwuru ka ha gabiga n'ofè ọzọ.

19 Otù ode-akwukwọ we biakute Ya, si Ya, Onye-ozizí, m'gèso Gi ebe ọ bula I nēje.

20 Jisus we si ya, Nkita-ọhia nwere ọnu ha nēdina, anu-ufe nke elu-igwe nwe-kwa-ra ebe ha nāraru ura; ma Nwa nke madu enweghi ebe itọ́bọ́ isi-Ya.

21 Onye ọzọ n'etiti ndi nēso uzọ-Ya we si Ya, Onye-nwe-ayi, kwe ka m'buru uzọ je ìe nnam.

22 Ma Jisus si ya, Som; rapu kwa ndi nwuru anwu ka ha ìe ndi nke ha ndi nwuru anwu.

23 M̀be Ọ batara n'uḡọ, ndi nēso uzọ-Ya we so Ya.

24 Ma le, oké aḡọ ifufe febe n'oké osimiri, ya mere ebili-miri nēkpuchi uḡọ-ha: ma Ya onwe-ya nāraru ura.

25 Ha we biakute Ya, kpote Ya, si, Onye-nwe-ayi, zọputa ayi; ayi nāla n'iyì.

26 O we si ha, Gini mere unu nātu uḡọ, unu ndi okwukwe ntà? M̀be ahu O biliri, bara ifufe na oké osimiri ahu nba; oké ndaju we di.

27 Ibobo we nwua ndi ahu n'aru, ha si, Àha madu gini ka Onye a bu, na ọbuná ifufe na oké osimiri nāha Ya ntì?

28 M̀be Ọ gabigasiri n'ofè ọzọ n'ala ndi Gadara, ndikom abua ndi mọ ọjọ ji we zute Ya, ndi nēsi n'ebe anēlì ozu puta, ndi anya-ha di oké egwu, ya mere ọ dighi onye ọ bula nwere ike igabiga uzọ ahu.

29 Ma le, ha tiri nkpu, si, Gini ka ayi na Gi nwekọrọ, Gi Ọkpara Chineke? Ì biara ebe a imekpa ayi aru m̀be oge-ayi akērughì?

30 Ma ìgwè nke ọtutu ezì di n'ebe di anya n'ebe ha nọ, nāta nri.

31 Ndi-mọ ọjọ ahu we riọ Ya, si, Ọ buru na I chupuru ayi, ziga ayi nime ìgwè ezì ahu.

32 O we si ha, Labanu. Ha we puta, je ba n'ìgwè ezì ahu: ma le, ìgwè ezì ahu nile nudara n'ebe ahu di nkputankpu dabà n'oké osimiri, nwua nime miri.

33 Ndi nāzù ha we ọalaga, we je ba n'obodo ahu, kọsa ihe nile, ya na ihe mere ndi ahu ndi-mọ ọjọ ji.

34 Ma le, obodo ahu nile putara izute Jisus: ma m̀be ha huru Ya, ha riọrọ Ya ka Ọ pua n'ókè-ala-ha.

ISI 9

O we ba nime uḡọ, gabiga n'ofè ọzọ, bia n'obodo nke aka Ya.

2 Ma le, ha butere Ya onye akuku-arua nwuru anwu, tọ́bọ́rọ́ n'ihe-ndina: m̀be Jisus huru okwukwe-ha Ọ si onye ahu akuku-arua nwuru anwu, Nwa, nwe obi-ike; anāḡaghara gi nmehie-gi nile.

- ³ Ma le, ufodu n'etiti ndi-ode-akwukwo kwuru nime onwe-ha, si, Nwoke a n'kwulu Chineke.
- ⁴ Ma Jisus, ebe o mara ihe nile di ha n'obi, O si, Gini mere unu n'echè ajoye ihe n'obi-unu?
- ⁵ N'ihia na, ole nke ka nfe, isi, Anabaghara gi nmehie-gi nile; ma-ogu isi, Bilie, jeghari kwa?
- ⁶ Ma ka unu we mata na Nwa nke madu nwere ike n'elu uwa ibaghara nmehie (mbe ahu O siri onye ahu ukwu-ya nwuru anwu), Bilie, chiri ihe-ndina-gi, la n'ulo-gi.
- ⁷ O we bilie, la n'ulo-ya.
- ⁸ Ma mbe igwe madu nile huru ya, ha turu egwu, we nye Chineke otuto, Onye nyere madu ike di otu a.
- ⁹ Mbe Jisus nesi n'ebe ahu naga, O huru otu nwoke, anakpo Matiu, ka o noduru n'ulo-utu: O si ya, Som. O we bilie, so Ya.
- ¹⁰ O rue, mbe O noduru na nri n'ulo-ya, le, otutu ndi-ona-utu na ndi-nmehie biara so Jisus na ndi neso uzog-Ya nodu na nri.
- ¹¹ Mbe ndi-Farisi huru ya, ha we si ndi neso uzog-Ya, N'ihia gini ka Onye-ozizi-unu neso ndi-ona-utu na ndi-nmehie ndia eri ihe?
- ¹² Ma mbe O nuru ya, O si, Nkpa dibia akpaghi ndi di ike, kama o nakpa ndi aru nadighi nma.
- ¹³ Ma ganu muta ihe okwu a bu, Anamacho ebere, o bughi aja: n'ihia na abiaghm ikpo ndi ezi omume, kama o bu ndi-nmehie.
- ¹⁴ Mbe ahu ndi neso uzog Jon biakutere Ya, si, N'ihia gini ka ayi onwe-ayi na ndi-Farisi nebu onu otutu mbe, ma ndi neso uzog-Gi adighi-ebu onu?
- ¹⁵ Jisus we si ha, Umu-ndikom nke ulo analu nwunye ohu, o gaba na ha puru iru uju ka oge ahu ra, bu mbe ha na Onye nalu nwunye ohu nano? ma ubochi gaba, mbe aganapu ha Onye nalu nwunye ohu, mbe ahu ka ha gebu kwa onu.
- ¹⁶ O dighi kwa onye o bula newere iberibe akwa obu ohu tukwasi n'uwe ochie; n'ihia na nke kwesiri imechi ya nadokapu ihe n'aru uwe ahu, ndoka jokariri ngo aputa.
- ¹⁷ Ha adighi-abaye kwa manya-vine ohu na karama-akpukpo ochie: eme otu a, karama-akpukpo ahu abawa, manya-vine ahu we wusi, karama-akpukpo ahu ala kwa n'iyi: ma ha nabaye manya-vine ohu na karama-akpukpo ohu, anebe ha abua nke-oma.
- ¹⁸ Mbe O naga ha okwu ndia, le, otu onye-isi biara, we kpo isi ala nye Ya, si, Nwam nwayi anwuruwo obuna uhu a: otu o di, bia bikwasi ya aka-Gi, na o gadi ndu.
- ¹⁹ Jisus we bilie, so ya je, ndi neso uzog-Ya so-kwa-ra.
- ²⁰ Ma le, otu nwanyi, nke nwere oruru-obara ago iri na abua, biara n'azu Ya, we metu onu-onu uwe-Ya aka:
- ²¹ n'ihia na o nasi n'onwe-ya, O buru na emetum nani uwe-Ya aka, agazopotam.
- ²² Ma Jisus chighariri, we hu ya, si, Nwam nwanyi, nwe obi-ike; okwukwe-gi azopotawo gi. Ewe site n'oge hour ahu zoputa nwanyi ahu.
- ²³ Mbe Jisus biara n'ulo onye-isi ahu, hu ndi-okwa-ogha, na igwe madu ka ha natu uzuzi,
- ²⁴ O si, Wezugu onwe-unu; n'ihia na nwa-abogho nta ahu anwughi anwu, kama o nararu ura. Ha we chia Ya ochi.
- ²⁵ Ma mbe achupuru igwe madu ahu, O ba nime, jide ya n'aka; nwa-abogho nta ahu we bilie.
- ²⁶ Ude a we pua gazue n'ala ahu dum.
- ²⁷ Mbe Jisus nesi n'ebe ahu naga, ndi-isi abua we so Ya, neti nkpu, si, Mere ayi ebere, Nwa Devid.
- ²⁸ Ma mbe O batasiri n'ulo, ndi-isi ahu biakutere Ya: Jisus we si ha, Unu kwere na apurum

ime ihe a? Ha si Ya, E, Onye-nwe-ayi.

²⁹ M̀be ahu O meturu anya-ha aka, si, Dika okwukwe-unu si di ka emere unu.

³⁰ Ewe saghe anya-ha. Jisus we dọ ha aka na nti nke-uku, si, Lezieni anya ka onye ọ bula ghara ima ya.

³¹ Ma ha puru, ́asa ̀d́-*Ya* n'ala ahu dum.

³² M̀be ha nāpu, le, ekutara *Ya* onye-ọ́i nke mọ ọ́ọ́ jì.

³³ M̀be achupusiri mọ ọ́ọ́ ahu, onye-ọ́i ahu we kwue okwu: ibobo we nwua ̀gwè madu nile n'aru, ha si, Ọ́ dighi m̀be ọ́ bula egosiri ya otú a n'Israel.

³⁴ Ma ndi-Farisi nāsi, N'ike onye-isi ndi-mọ ọ́ọ́ ka Ọ́ nāchupu ndi-mọ ọ́ọ́.

³⁵ Jisus we nējeghari n'obodo na obodo ntà ha nile, nēzì ihe n'ulo-nzukọ nile ha, nēkwusa kwa ozi ọma nke ala-eze ahu, nāgwọ́ kwa ọ́ia nile di iche iche na nriaria nile di iche iche.

³⁶ Ma m̀be Ọ́ huru ̀gwè madu nile, O nwere ọ́miko n'aru ha, n'ìhi na anēsofọ́ ha, nāchusa kwa ha, dika aturu nēnweghi onye nāzù ha.

³⁷ M̀be ahu Ọ́ si ndi nēso uzọ́-*Ya*, Owuwe-ihe-ubi riri nne n'ezie, ma ndi-ọ́lu di ole-na-ole.

³⁸ Ya mere, nāriọ́nu Onye-nwe owuwe-ihe-ubi ahu, ka O zipu ndi-ọ́lu bà n'owuwe-ihe-ubi-*Ya*.

ISI 10

O we kpọ́ ndikom iri na abua ahu ndi nēso uzọ́-*Ya* ka ha biakute *Ya*, O nye ha ike n'ebe ndi-mọ́ nādighi ọ́cha nọ́, ichupu ha, na igwọ́ ọ́ia nile di iche iche na nriaria nile di iche iche.

² Ma aha ndi-ozi iri na abua ahu bu ndia: Onye mbu, Saimon, onye anākpọ́ Pita, na Andru nwa-nne-ya; na Jemes nwa Zebedi, na Jọ́n nwa-nne-ya;

³ Filip, na Batọ́lọ́miu; Tomas, na Matiu onye-ọ́na-utu; Jemes nwa Alfiọ́s, na Tadiọ́s;

⁴ Saimon Kananiọ́s, na Judas Iskariot, onye ra-kwa-ra *Ya* nye.

⁵ Ndikom iri na abua ahu ka Jisus zipuru, O we nye ha iwu, si, Unu ejela n'uzọ́ ndi mba ọ́zọ́, unu abà-kwa-la n'obodo ndi Sameria:

⁶ kama jekurunu aturu furu efu nke ulo Israel.

⁷ M̀be unu nāga, nēkwusanu, si, Ala-eze elu-igwe di nso.

⁸ Menu ndi aru-ha nādighi ike ka aru di ha ike, menu ndi nwuru anwu ka ha si n'ọ́nwu bilie, menu ndi-ekpenta ka ha di ọ́cha, chupunu ndi-mọ́ ọ́ọ́: n'efu ka unu natara, nyenu n'efu.

⁹ Unu anatala ọ́la-edo, ma-ọ́bu ọ́la-ọ́cha, ma-ọ́bu ọ́la itiyé n'ìhe-ọ́kiké-unu;

¹⁰ unu anatala àkpà iwere ga ije-unu, ma-ọ́bu uwe-ime abua, ma-ọ́bu akpukpọ́-ukwu, ma-ọ́bu nkpa-n'aka: n'ìhi na onye-ọ́lu kwesiri ihe eji azù ya.

¹¹ Ma obodo ọ́ bula ma-ọ́bu obodo ntà ọ́ bula unu gābà nime ya, chọ́putanu onye kwesiri nime ya; nọ́gidenu n'ebe ahu rue m̀be unu putara.

¹² M̀be unu nābà n'ulo ahu, kelenu ya.

¹³ Ọ́ buru kwa na ulo ahu kwesiri, ka udo-unu biakwasi ya: ma ọ́ buru na o kwesighi, ka udo-unu laghachikute unu ọ́zọ́.

¹⁴ Ma onye ọ́ bula nke nānaraghi unu nke-ọ́ma, nke nānughi kwa okwu nile unu, m̀be unu nāpu n'ulo ahu ma-ọ́bu n'obodo ahu, tichapu ájá ukwu-unu.

¹⁵ N'ezie asim unu, Ala Sọ́dọ́m na Gọ́mọ́ra gānagide okwu n'ubọ́chi ikpé kari obodo ahu.

¹⁶ Le, Mu onwem nēzipu unu dika aturu n'etiti agu: ya mere, burunu ndi nwere uche dika

agwọ, ndi nādighi kwa aghughọ dika nduru.

17 Ma nēzenu madu: N'ihì na ha gārara unu nye n'aka nnọkọ-ikpé di iche iche, n'ulo-nzuko nile ha ka ha gāpia kwa unu ihe;

18 e, n'iru ndi-isi na ndi-eze ka agēkuru kwa unu je n'ihim, iburu ha na ndi mba ọzọ àmà.

19 Ma m̀be ọ bula ha gārara unu nye, unu echebula onwe-unu otú unu gēkwu ma-ọbu okwu unu gēkwu: n'ihì na agēnye unu n'oge hour ahu okwu unu gēkwu.

20 N'ihì na ọ bughì unu onwe-unu nēkwu, kama ọ bu Mọ nke Nna-unu Nke nēkwu nime unu.

21 Nwa-nne gārara kwa nwa-nne-ya nye n'ọnwu, nna gārara kwa nwa-ya nye: umu gēbili kwa megide ndi muru ha, me ka ha nwua anwu.

22 Madu nile gākpọ kwa unu asì n'ihì aham: ma onye were ntachi-obi nọgide rue ọgwugwu ihe nile, onye ahu ka agāzọputa.

23 Ma m̀be ọ bula ha soburu unu n'obodo a, ́balaga n'obodo di iche: n'ihì na n'ezie asim unu, Unu agaghi-agazù obodo nile nke Israel ma-ọli, rue m̀be Nwa nke madu gābia.

24 Onye nēso uzọ onye-ozizí adighi-aka onye-ozizí-ya, orù adighi-aka kwa onye-nwe-ya.

25 O zuworo onye nēso uzọ onye-ozizí ka ọ di ka onye-ozizí-ya, na orù ahu ka ọ di ka onye-nwe-ya. Ọ buru na ha kpọrọ Nna-nwe-ulo Beelzebul, hà gēsi aña ghara ikpọ ndi èzì-na-ulo-Ya kari nke-uku?

26 Ya mere, unu atula egwu ha: n'ihì na ọ dighi ihe ọ bula ekpuchiworọ ekpuchi, nke anāgaghi-ekpughe; ọ dighi kwa ihe ezoro ezo, nke anāgaghi-ama.

27 Okwu M'nāgwa unu n'ọchichiri, kwuenu ya n'ihè: ihe unu nānu kwa na nti, kwusanu ya n'elu ulo.

28 Unu atu-kwa-la egwu ndi nēbu aru, ma ha apughi iḅu nkpuru-obi: kama nātunu egwu Onye ahu Nke puru ila nkpuru-obi na aru n'iyi n'ọku ala-mọ.

29 Àdighi-ere egwele abua n'otù penny? ma otù nime ha agaghi-adà n'ala ma Nna-unu ekwegh:

30 ma ọbuná agiri-isi nile nke isi-unu ka aguworọ.

31 Ya mere, unu atula egwu; ọnu-ahia unu onwe-unu kariri nke ọtutu egwele.

32 Ya mere, onye ọ bula nke gēkwuputam n'iru madu, ya ka Mu onwem gēkwuputa kwa n'iru Nnam Nke bi n'elu-igwe.

33 Ma onye ọ bula nke gāgọnarim n'iru madu, ya ka Mu onwem gāgọnari kwa n'iru Nnam Nke bi n'elu-igwe.

34 Unu echèla na abiam itubà udó n'elu uwa: abiaghm itubà udó, kama ọ bu mma-agma.

35 N'ihì na abiam ikewa nwoke megide nna-ya, na nwa-nwanyì megide nne-ya, na nwunye nwa megide nne di-ya:

36 ọ bu kwa ndi èzì-na-ulo madu gābu ndi-iro-ya.

37 Onye nāhu nna-ya ma-ọbu nne-ya n'anya kari Mu adighi-ekwesim; onye nāhu kwa nwa-ya nwoke ma-ọbu nwa-ya nwanyi n'anya kari Mu adighi-ekwesim.

38 Onye nānaraghi kwa obe-ya sokwam n'azu, adighi-ekwesim.

39 Onye chọtara ndu-ya gētufu ya; onye tufu-kwa-ra ndu-ya n'ihim gāchọta ya.

40 Onye nānara unu nke-ọma, ọ bu Mu ka ọ nānara nke-ọma, onye nānara kwa Mu onwem nke-ọma nānara Onye ziterem nke-ọma.

41 Onye nānara onye-amuma nke-ọma n'aha onye-amuma gānara ugwo-ọlu onye-amuma; onye nānara kwa onye ezi omume nke-ọma n'aha onye ezi omume gānara ugwo-

ọlu onye ezi omume.

⁴² Onye ọ bula nke gēkuru nání iko miri oyi nye otù onye nime ndi ntà ndia nua n'aha onye nēso uzọm, n'ezie asim unu, ọ gaghi-etufu ugwo-ọlu-ya ma-ọli.

ISI 11

O rue, m̀be Jisus nyeb̀iri ndikom iri na abua ahu ndi nēso uzọ-Ya iwu, O si n'ebe ahu pua izí ihe na ikwusa n'obodo nile ha.

² Ma m̀be Jọn nuru n'ulo-nkpọrọ ọlu nile nke Kraist ahu, o ziga ozi site n'aka ndi nēso uzọ-ya,

³ si Ya, Gị onwe-gi bu Onye nābia, ma-ọbu na ayi nēle anya onye di ichi?

⁴ Jisus we za, si ha, Ganu, kọrọ Jọn ihe nile unu nānu na nke unu nāhu:

⁵ ndi-ìsì nāhu uzọ, ndi-ngwurọ nēje ije, anēme ndi-ekpenta ka ha di ọcha, ndi nti chiri nānu ihe, anēme ndi nwuru anwu ka ha si n'ọnwu bilie, anēzì ndi-ọbeye ozi ọma.

⁶ Ngozi nādi-kwa-ra onye ahu, bú onye ọ bula nke nāgaghi-ama n'onyà n'arum.

⁷ Ma m̀be ndia nāla, Jisus malitere igwa igwè madu nile okwu bayere Jọn, si, Ọ bu gini ka unu puru je n'ọhia ka unu kiri? àmì nke nēme nkpatu site n'ifufe?

⁸ Ma ọ bu gini ka unu puru ka unu hu? òwoke eyikwasiworo uwe di biali-biali? Le, ndi nēyi uwe di biali-biali nọ n'ulo ndi-eze.

⁹ Ma gini mere unu ji pua? ìhu onye-amuma? E, asim unu, onye kari kwa onye-amuma nke-uku.

¹⁰ Nwoke a bu onye edeworo ihe n'akwukwọ nsọ bayere ya, si, Le, Mu onwem nēziga onye-ozim n'iru Gị, Onye gēmezi uzọ-Gị n'iru Gị.

¹¹ N'ezie asim unu, N'etiti ndi ndinyom muru ọ dighi onye biliworo nke ka Jọn Baptist uku: ma onye dikariri ntà n'ala-eze elu-igwe ka ya uku.

¹² Site n'ubochi Jọn Baptist rue uụ a anēme kwa ala-eze elu-igwe ihe-ike, ndi nēme ihe-ike nāpunara ya.

¹³ N'ìhi na ndi-amuma nile na iwu Chineke buru amuma rue ubochi Jọn.

¹⁴ Ọ buru kwa na unu nāchọ inara ya nke-ọma, nwoke ahu bu Elaija, nke gaje ibia.

¹⁵ Onye nwere nti inu ihe, ya nu.

¹⁶ Ma M'gēji ọbọ a tuyere gini? O yiri umu-ntakiri ndi nānọdu n'ọma-ahia, ndi nākpọ ibe-ha òkù,

¹⁷ si, Ayi ọburu unu ọjà, ma unu eteghi egwú; ayi kwara ákwá, ma unu etighi aka n'obi.

¹⁸ N'ìhi na Jọn biara nērigi ihe-oriri nānughị kwa ihe-ọnuñu, ha we si, O nwere mọ ọjọ.

¹⁹ Nwa nke madu biara nēri ihe-oriri nānu kwa ihe-ọnuñu, ha we si, Le, onye-ori-nke-uku, na onye-oké-ọnu-manyà, eyì ndi-ọna-utu na ndi-nmehie! Agu-kwa-ra amam-ihe n'onye ezi omume site n'ọlu-ya nile.

²⁰ M̀be ahu ka Ọ malitere ita obodo ahu uta, bú nke Ọ lukariri ọlu-Ya di ike nime ha, n'ìhi na ha echègharighi.

²¹ Ahuhu gādiri gi, Korazin; ahuhu gādiri gi, Betsaida; n'ìhi na asi na alururi ọlu nile di ike na Taia na Saidon nke aluru nime unu, ha gēchèghariwori n'oge di anya gara aga n'ákwà-nkpe na ntu.

²² Otú ọ di, asim unu, Taia na Saidon gānagide okwu n'ubochi ikpé, kari unu.

²³ Gi onwe-gi kwa, Kapanaum, àgēweli gi rue elu-igwe? i gārida rue Hedis: n'ìhi na asi na alururi ọlu nile di ike na Sọdòm nke aluru nime gi, ọ gānọgidewori rue ta.

- ²⁴ Otú ọ di, asim unu, na ala Sọdọm gānagide okwu n'ubọchi ikpé kari gi.
- ²⁵ N'oge ahu Jisus zara, si, Ekelem I, Nna, Onye-nwe elu-igwe na uwa, na I zonariri ndi-amam-ihe na ndi nwere nghọta ihe ndia, I were kwa ha kpughere umu ọhu:
- ²⁶ e, Nna, ekelem I na ọ di ezi nma otú a n'iru Gi.
- ²⁷ Nnam rara ihe nile nyem n'aka: ọ dighi kwa onye ọ bula mazuru Ọkpara ahu, ma-ọbughi Nna-Ya; ọ dighi kwa onye mazuru Nna ahu, ma-ọbughi Ọkpara-Ya, na onye ọ bula Ọkpara nēzube ikpughe Ya nye ya.
- ²⁸ Biakutenum, unu nile ndi nādọbu onwe-unu n'ọlu, ndi ebowo-kwa-ra ibu di arọ, Mu onwem gēme kwa ka unu zuru ike.
- ²⁹ Nyaranu yoke nkem n'olu-unu, muta-kwa-nu ihe n'ọnum; n'ihia na abum Onye nwayọ na Onye wedatara Onwe-ya ala n'obi: unu gāhu kwa izu-ike nye nkpuru-obi-unu.
- ³⁰ N'ihia na yoke nkem adighi-ebugu nbugu, ibum di kwa nfé.

ISI 12

N'oge ahu Jisus gara n'etiti ubi ọka n'ubọchi-izu-ike; ma agu nāgu ndi nēso uzọ-Ya, ha we malite ighọ oko ọka, na ita ya.

- ² Ma ndi-Farisi, mbe ha huru ya, ha si Ya, Le, ndi nēso uzọ-Gi nēme ihe nēzighi ezi n'iwu ime n'ubọchi-izu-ike.
- ³ Ma Ọ siri ha, Ònu agughi ihe Devid mere, mbe agu guru ya, na ndi soro ya;
- ⁴ otú ọ batara n'ulo Chineke, rie obe achicha anēche n'iru Chineke, nke nēzighi ezi n'iwu ka o rie, ma-ọbu ndi so ya, kama ọ bu nání ndi-nchu-àjà ka o ziri ezi?
- ⁵ Ma-ọbu ònu agughi n'iwu, na ndi-nchu-àjà nēmeru ubọchi-izu-ike n'ulo uku Chineke n'ubọchi-izu-ike, ma adighi-ata ha uta?
- ⁶ Ma asim unu, na Onye di uku kari ulo Chineke nọ n'ebe a.
- ⁷ Ma ọ buru na unu marari ihe okwu a bu, Anamachọ ebere, ọ bughi àjà, unu agaghi-ekpebu ndi adighi-ata ha uta.
- ⁸ N'ihia na Nwa nke madu bu Onye-nwe ubọchi-izu-ike.
- ⁹ O we si n'ebe ahu pua, ba n'ulo-nzukọ-ha:
- ¹⁰ ma le, otù nwoke nke nwere aka kponwuru akponwu. Ha we jua Ya, si, Ò ziri ezi n'iwu ime ka aru madu di ike n'ubọchi-izu-ike? ka ha we bo Ya ebubo.
- ¹¹ ma Ọ siri ha, Òle madu gādi n'etiti unu, nke gēnwe otù aturu, ma ọ buru na aturu ahu adabà nime olùlù n'ubọchi-izu-ike, ọ gaghi-ejide ya, dogoputa ya?
- ¹² Òle kwa ka ọ ra, bú otú ọnu-ahia madu kariri nke aturu oké ọnu! Ya mere o ziri ezi n'iwu ime ihe ọma n'ubọchi-izu-ike.
- ¹³ Mbe ahu Ọ si nwoke ahu, Setipu aka-gi. O we setipu ya; ewe me ka aka-ya di nma, dika nke-ozọ.
- ¹⁴ Ndi-Farisi we pua, ba izù imegide Ya, ka ha gēsi la Ya n'iyi.
- ¹⁵ Ma ebe Jisus mara ya, O si n'ebe ahu wezuga Onwe-ya: ọtutu madu we so Ya; O we me ka aru di ha nile ike,
- ¹⁶ O we dọ ha aka na nti ka ha ghara ime ka Ọ puta ihè:
- ¹⁷ ka okwu ekwuru site n'ọnu Aisaia onye-amuma we mezu, si,
- ¹⁸ Le, Onye nējerem ozi Onye M'roputara; Onye M'huru n'anya, Onye ihe-Ya di nkpuru-obim ezi nma: M'gātukwasi Ya Mọ nkem, Ọ gākọ-kwa-ra mba nile akukọ ikpé.
- ¹⁹ Ọ gaghi-alu ọgù, Ọ gaghi-etisi kwa nkpu ike; Ọ dighi kwa onye ọ bula gānu olu-Ya

n'amá.

20 Ọ gaghi-akpaji ami apiara apia, Ọ gaghi-emenyu kwa ogbo-oriona nākwu anwuru-ọku, Rue mbe Ọ gātupu ikpé-Ya rue na nmeri.

21 Ọ bu kwa n'aha-Ya ka mba nile gātukwasi obi.

22 Mbe ahu ekutara Ya otu onye mo ojo ji, bu onye kpuru isi nke da-kwa-ra obi: O we me ka aru-ya di ike, ya mere onye-obi ahu kwuru okwu hu kwa uzọ.

23 Ibobo we nwua igwe madu ahu nile n'aru, ha we si, Nwoke a, Ọ gābu nwa Devid?

24 Ma mbe ndi-Farisi nuru ya, ha si, Nwoke a adighi-achupu ndi-mo ojo, ma-ọbughi n'ike Beelzebul onye-isi ndi-mo ojo ahu.

25 Ma ebe Ọ matara ihe di ha n'obi Ọ si ha, Ala-eze ọ bula nke kewara megide onwe-ya, aneme ya ka ọ toborọ n'efu; obodo ma-ọbu ezí-na-ulo ọ bula nke kewa-kwa-ra megide onwe-ya agaghi-eguzo:

26 Ọ buru kwa na Setan achupu Setan, o kewara megide onwe-ya; ala-eze-ya gēsi kwa aha guzo?

27 Ọ buru kwa na Mu onwem achupu ndi-mo ojo n'ike Beelzebul, n'ike onye ka umu-unu ndikom nāchupu ha? n'ih i nka ha gābu ndi-ikpé-unu.

28 Ma ọ buru na Mu onwem achupu ndi-mo ojo n'ike Mo nke Chineke, ya mere ala-eze Chineke ruru unu aru.

29 Ma-ọbu madu gēsi aha pu iba n'ulo onye di ike, na ipunara ya ihe-ya nile, ma ọ buru na o bughi uzọ ke onye ahu di ike ahu? mbe ahu ọ gāpunara kwa ya ihe di n'ulo-ya.

30 Onye nādighi n'akukum nēmegidem; onye nādighi-esokwam ikpokota ihe nāchusa achusa.

31 N'ih i nka ka M'ji si unu, Agābaghara madu nmehie na nkwulu ọ bula; ma agaghi-abaghara nkwulu ekwuluru Mo Nso.

32 Ozo, onye ọ bula nke gēkwu okwu megide Nwa nke madu, agābaghara ya; ma onye ọ bula nke gēkwu megide Mo Nso, agaghi-abaghara ya, ọ bughi n'oge a, ọ bughi kwa n'oge nke gaje ibia.

33 Menu osisi ka ọ di nma, menu nkpuru-ya ka ọ di kwa nma; ma-ọbu menu osisi ka ọ buru osisi nābaghi n'ihe, menu nkpuru-ya ka ọ buru kwa nkpuru nābaghi n'ihe: n'ih i na amara osisi site na nkpuru-ya.

34 Umu nke aju-ala, unu gēsi aha pu ikwu ezi ihe, ebe unu bu ajo madu? n'ih i na onu site n'ihe nke obi nwebigara okē nēkwu okwu.

35 Ezi madu nēsi n'ezi akù-ya atuputa ezi ihe: ajo madu nēsi kwa n'ajo akù-ya atuputa ajo ihe.

36 Ma asim unu, na okwu ọ bula madu gēkwu nke nābaghi n'ihe, ha gāza ajuu bayere ya n'ubochi ikpé.

37 N'ih i na agēsite n'okwu-onu-gi nile gu gi n'onye ezi omume, agēsite kwa n'okwu-onu-gi nile kpebu gi.

38 Mbe ahu ufodu n'etiti ndi-ode-akwukwo na ndi-Farisi zara Ya, si, Onye-ozizi, ayi nācho ihu ihe-iriba-ama site n'aka-Gi.

39 Ma Ọ zara, si ha, Ajo ọbo nke nākwu kwa iko nācho ihe-iriba-ama; agaghi-enye kwa ya ihe-iriba-ama ma-ọbughi ihe-iriba-ama nke Jona onye-amuma:

40 n'ih i na dika Jona noro ubochi ato ehie na abali n'afọ oké anu miri; otu a Nwa nke madu gāno n'obi nke ala ubochi ato ehie na abali.

41 Ndikom Nineve gēso ọbo a bilie n'ikpé ahu, ha gāma kwa ya ikpé: n'ih i na ha chēghariri na nkwusa nke Jona; ma le, Onye ka Jona no n'ebe a.

- ⁴² Agēme ka eze-nwanyi nke Ndida so ọbọ a bilie n'ikpé ahu, ọ gāma kwa ya ikpé: n'ihí na o siri n'ebe uwa sọturu bia inu amam-ihe Solomon; ma le, Onye ka Solomon nọ n'ebe a.
- ⁴³ Ma m̀be ọ bula mọ nādighi ọcha siri n'aru madu pua, ọ nāgabiga n'ebe miri nādighi, nāchọ izu-ike, ma ọ dighi-achọta ya.
- ⁴⁴ M̀be ahu ọ si, M'gālaghachi n'ulom ebe m'siri puta; m̀be ọ biara, o we hu ya ka ọ tòbọro n'efu, azachasia ya, dozisia ya.
- ⁴⁵ M̀be ahu ọ ga, chiri mọ-ibe-ya asa nke jọkari ya onwe-ya nọ tiyere onwe-ya, ha we bà biri n'ebe ahu: ọnọdu ikpe-azu nke madu ahu bia jọkari nke-mbu. Otú a ka ọ gādi-kwa-ra ajọ ọbọ a.
- ⁴⁶ M̀be Ọ nọ nāgwa ìgwè madu nile okwu, le, nne-Ya na umu-nne-Ya guzoro n'èzí, nāchọ igwa Ya okwu.
- ⁴⁷ Otù onye we si Ya, Le, nne-Gi na umu-nne-Gi nēguzo n'èzí, nāchọ igwa Gi okwu.
- ⁴⁸ Ma Ọ zara, si onye gwara Ya, Ònye bu nnem? òle ndi bu kwa umu-nnem?
- ⁴⁹ O we setipu aka-Ya n'ebe ndi nēso uzọ-Ya nọ, si, Le, nnem na umu-nnem!
- ⁵⁰ N'ihí na onye ọ bula nke gēme ihe Nnam Nke bi n'elu-igwe nāchọ, onye ahu bu nwa-nnem nwoke, na nwa-nnem nwanyi, na nnem.

ISI 13

N'ubochi ahu Jisus puru n'ulo, we nọdu n'usọ oké osimiri.

- ² Oké ìgwè madu we zukọ n'ebe Ọ nọ, ya mere Ọ batara n'ùbọ, nọdu ala; ìgwè madu ahu nile guzo-kwa-ra n'ótú.
- ³ O we gwa ha ọtutu okwu n'ilu di iche iche, si, Le, ọgha-nkpuru puru ka ọ gha nkpuru;
- ⁴ m̀be ọ nāgha, ufodu we da n'akuku uzọ, anu-ufe we bia tùturie ha:
- ⁵ nkpuru ọzọ we da n'ebe nkume, ebe ha nēnweghi ájá ri nne: ngwa ngwa ha we púlite, n'ihí na ha enweghi ájá di omimi:
- ⁶ ma m̀be anyanwu wara, ha chanwua; ha we kpọnwua, n'ihí na ha enweghi nkpọrọgwu.
- ⁷ Nkpuru ọzọ we da n'elu ogwu; ogwu ahu we tolite, kpaḅue ha.
- ⁸ Nkpuru ọzọ we da n'ala di nma, ha we nāmi nkpuru, otù ọgu ise, ọzọ ọgu atọ, ọzọ orú na iri.
- ⁹ Onye nwere nti, ya nu.
- ¹⁰ Ndi nēso uzọ-Ya we biakute Ya, si Ya, N'ihí gini ka I nāgwa ha okwu n'ilu?
- ¹¹ O we za, si ha, Ọ bu unu ka enyeworo imara ihe-omimi ala-eze elu-igwe, ma enyeghi ndi ahu.
- ¹² N'ihí na onye ọ bula nke nwere, onye ahu ka agēnye, ọ gēnwebiga kwa ókè: ma onye ọ bula nke nēnweghi, ọbuná ihe o nwere ka agānapu ya.
- ¹³ N'ihí nka ka M'nāgwa ha okwu n'ilu; n'ihí na ha adighi-ahu n'ọhuhu, ha adighi-anu kwa n'ọnunu, ha adighi-anuta kwa.
- ¹⁴ Ma anēmezuru ha amuma nke Aisaia, nke si, N'ọnunu unu gānu, ma unu agaghi-anuta ma-ọli; N'ọhuhu unu gāhu kwa, ma unu agaghi-ahuta ma-ọli:
- ¹⁵ N'ihí na obi ndi nka mara abuba, Nti-ha kpochi-kwa-ra, Ha kpuchi-kwa-ra anya-ha; Ka ha ghara iwere anya-ha hu uzọ ma eleghi anya, Ghara kwa iwere nti-ha nu ihe, Ghara kwa iwere obi-ha ghọta, Ghara kwa ichighari, Ka M'ghara kwa ime ka aru di ha ike.
- ¹⁶ Ma ngozi nādiri anya-unu, n'ihí na ha nāhu uzọ; na nti-unu, n'ihí na ha nānu ihe.
- ¹⁷ N'ihí na n'ezie asim unu, na agu guru ọtutu ndi-amuma na ndi ezi omume ihu ihe unu

nāhu, ma ha ahughi ha; na inu ihe unu nānu, ma ha anughi ha.

18 Ya mere, unu onwe-unu nu ilu nke ọgha-nkpuru ahu.

19 M̀be onye ọ bula nuru okwu ala-eze elu-igwe, ma ọ ghọttaghi ya, ajọ onye ahu abia, punara ihe aghaworo n'obi-ya. Onye a bu nke aghara n'akuku uzọ.

20 Onye agha-kwa-ra n'ebe nkume ahu, madu a bu onye nānu okwu ahu, ngwa ngwa o were ọ̀nù jide ya;

21 ma o nweghi nkporọgwu nime onwe-ya, kama ọ nānọ nwa oge; ma m̀be nkpaḅu ma-ọbu nsoḅu putara n'ihì okwu ahu, ngwa ngwa ọ ma n'onyà.

22 Onye agha-kwa-ra n'etiti ogwu ahu, madu a bu onye nānu okwu ahu; ma ncheḅu nke oge a na aghughọ nke àkù nākpāḅu okwu ahu, o we ghọ ihe nāmighi nkpuru.

23 Onye agha-kwa-ra n'ala ahu di nma, madu a bu onye nānu okwu ahu, we ghọta ya; onye nāmi nkpuru n'ezie, miputa, otù ọgu ise, ọzọ ọgu atọ, ọzọ orú na iri.

24 O were ilu ọzọ che n'iru ha, si, Ejiri ala-eze elu-igwe tuyere madu m̀be ọ ghara nkpuru ọma n'ubi-ya:

25 ma m̀be madu nāraru ura, onye-iro-ya biara we gha kwa ata n'etiti ọka, we la.

26 Ma m̀be npute puru, we mia nkpuru, m̀be ahu ata ahu puta-kwa-ra ìhè.

27 Ndi-orù nna-nwe-ulo ahu we biakute ya, si ya, Onye-nwe-ayi, i ghaghi nkpuru ọma n'ubi-gi? òle ebe kwa ka o si nwe ata?

28 Ọ si ha, Madu nke bu onye-iro mere nka. Ndi-orù-ya we si ya, Ì nāchọ kwa ka ayi je chikọputa ha?

29 Ma ọ si, É-è; ka unu we ghara iropu ha na ọka ma eleghi anya, m̀be unu nāchikọputa ata.

30 Rapunu ha abua ka ha nābakọta uba rue owuwe-ihe-ubi: ma n'oge owuwe-ihe-ubi m'gāsì ndi nēwe ihe-ubi, Burunu uzọ chikọta ata ahu, ke kwa ha n'ùkwù ka unu rechapu ha ọku: ma kpokotanụ ọka ahu n'ọba nkem.

31 O were ilu ọzọ che n'iru ha, si, Ala-eze elu-igwe yiri nkpuru mustard, nke madu were, gha n'ubi-ya:

32 nke ọ bu ezie na ọ di ntà kari nkpuru nile; ma m̀be ọ bara uba, o b̀kari ihe nile anāku n'ubi, we ghọ osisi, nke mere ka anu-ufe nke elu-igwe bia nānọ n'alaka-ya.

33 Ọ turu ha ilu ọzọ, si, Ala-eze elu-igwe yiri ihe nēko achicha, nke nwanyi were, zobe na m̀bé utu ọka atọ, rue m̀be utu ọka ahu dum kosiri.

34 Okwu nile ndia ka Jisus gwara ìgwè madu nile n'ilu; ma O jighi ilu Ọ dighi-agwa ha okwu ọ bula:

35 ka okwu ekwuru site n'ọnu onye-amuma we mezu, si, M'gāsaghe ọnum n'itu ilu; M'gēkwuwa ihe ezoworo ezo site na ntọ-ala uwa.

36 M̀be ahu Ọ rapuru ìgwè madu nile, we bà n'ulo-ha: ndi nēso uzọ-Ya we biakute Ya, si, Kọrọ ayi isi ilu ata di n'ubi ahu.

37 O we za, si, Onye nāgha nkpuru ọma ahu bu Nwa nke madu;

38 ubi ahu bu uwa; nkpuru ọma ahu, ndi ahu bu umu ala-eze elu-igwe; ata ahu bu umu ajọ onye ahu;

39 onye-iro ahu nke ghara ha bu ekwensu: owuwe-ihe-ubi bu ọgwugwu oge a; ndi ahu nēwe ihe-ubi bu ndi-mọ-ozì.

40 Ya mere dika anāchikọputa ata rechapu kwa ha n'ọku; otú a ka ọ gādi n'ọgwugwu oge a.

41 Nwa nke madu gēzipu ndi-mọ-ozì-Ya, ha gāchikọputa n'ala-eze-Ya ihe nile nēme ka ama n'onyà, na ndi nēme ihe nēmebi iwu,

- ⁴² ha gātubà kwa ha n'oké ọku ahu: n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-ikekere-ezé ahu gādi.
- ⁴³ M̀be ahu ka ndi ezi omume gēnwupu dika anyanwu n'ala-eze nke Nna-ha. Onye nwere nti, ya nu.
- ⁴⁴ Ala-eze elu-igwe yiri àkù ezoworo n'ubi; nke madu huru, zobe kwa; n'òhù-ya o we la, re ihe nile o nwere, ka ha ra, we zuta ubi ahu.
- ⁴⁵ Ọzọ kwa, ala-eze elu-igwe yiri onye-ahia nāchọ pearl ọma:
- ⁴⁶ ma m̀be ọ huru otù pearl di oké ọnu-ahia, ọ je, re ihe nile o nwere, ka ha ra, we zuta ya.
- ⁴⁷ Ọzọ kwa, ala-eze elu-igwe yiri oké ùbù awuyere nime oké osimiri, nke kpokota-kwa-ra ufodu n'aha azù nile di iché iché:
- ⁴⁸ nke, m̀be o juru, ha ọgọtara ya n'ótú; ha we nọdu, chikọta azù di nma tiye nime ihe, ma ha tufuru nke nādighi nma.
- ⁴⁹ Otú a ka ọ gādi n'ogwugwu oge a: ndi-mọ-ozí gāputa, kewaputa ndi bu ajọ madu n'etiti ndi ezi omume,
- ⁵⁰ ha gātubà kwa ha n'oké ọku ahu: n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-ikekere-ezé ahu gādi.
- ⁵¹ Ònu aghọtawo ihe ndia nile? Ha si Ya, E.
- ⁵² O we si ha, N'ihí nka ode-akwukwọ ọ bula nke emere ka ọ buru onye nēso uzọ ala-eze elu-igwe, o yiri madu nke bu nna-nwe-ulo, onye nēsi n'àkù-ya atuputa ihe ọhu na ihe ochie.
- ⁵³ O rue, m̀be Jisus tubìri ilu ndia, O si n'ebe ahu zọlie.
- ⁵⁴ O we bia n'ala nke aka Ya, nēzì ha ihe n'ulo-nzukọ-ha, nke mere ka ibobo nwua ha n'aru, ha we si, Òle ebe ka Nwoke a nwere amam-ihe a na ọlu ndia di ike?
- ⁵⁵ Nwoke a, Ọ bughí Nwa onye-òkà-ayi? àdighi-akpọ nne-Ya Meri? nà umu-nne-Ya ndikom, Jemes, na Josef, na Saimon, na Judas?
- ⁵⁶ Na umu-nne-Ya ndinyom, hà nile anọghí n'etiti ayi? Òle ebe kwa Nwoke a nwere ihe ndia nile?
- ⁵⁷ Ewe me ka ha ma n'onyà n'aru Ya. Ma Jisus siri ha, Onye-amuma abughi onye anādighi-asọpuru, ma-ọbughi n'ala nke aka ya, na n'ulo nke aka ya.
- ⁵⁸ Ọ lughi kwa ọtutu ọlu di ike n'ebe ahu n'ihí ekweghi-ekwe-ha.

ISI 14

N'oge ahu Herod, bú tetrarch, nuru akukọ Jisus,

- ² o we si ndi nējere ya ozi, Nwoke a bu Jọn Baptist; o siwo na ndi nwuru anwu bilie; n'ihí nka ka ike ndia nālusi ọlu ike na Ya.
- ³ N'ihí na Herod jidereri Jọn, we ke ya aḅu, tiye ya n'ulo-nkpọrọ n'ihí Herodias, nwunye Filip nwa-nna-ya.
- ⁴ N'ihí na Jọn nāsí ya, O zighi gi ezi n'iwu inwe ya dika nwunye.
- ⁵ Ọ bu ezie na ọ chọrọ iḅu kwa ya, ma ọ turu egwu ọra ndi-Ju, n'ihí na ha guru ya n'onye-amuma.
- ⁶ Ma m̀be ncheta ọmumu Herod ruru, nwa-nwanyí Herodias tere egwú n'etiti, o we tọ Herod utọ.
- ⁷ N'ihí ya o were iḅu-iyi kwe nkwa inye ya ihe ọ bula ọ gāriọ.
- ⁸ Ma ebe nne-ya kwaliri ya, ọ si, Nyem isi Jọn Baptist n'ókwa n'ebe a.
- ⁹ O we wuta eze ahu n'obi: ma n'ihí iḅu-iyi-ya nile, na n'ihí ndi ya na ha nọduru na nri, o nyere iwu ka ewere ya nye ya;

- ¹⁰ o we ziga, bipu isi Jọn n'ulo-nkpọrọ.
- ¹¹ Ewe bute isi-ya n'ọkwa, nye ya nwa-aḅoghọ ntà ahu: o we būru ya nye nne-ya.
- ¹² Ndi nēso uzọ-ya we bia, būru ozu-ya, lị kwa ya; ha we je kọrọ Jisus.
- ¹³ Ma mḅe Jisus nuru ya, O si n'ebe ahu wezuga Onwe-ya n'uḅọ, je iche rue ebe bu ọhia: mḅe ìgwè madu nile nuru ya, ha we si n'obodo ahu nile so Ya n'ukwu ala.
- ¹⁴ O we puta, hu oké ìgwè madu, O we nwe ọmiko n'aru ha, me ndi-nriaria-ha ka aru-ha di ike.
- ¹⁵ Ma mḅe o ruru anyasi, ndi nēso uzọ-Ya biakutere Ya, si, Ebe a bu ọhia, oge agawo kwa uḅu a; zilaga ìgwè madu ndia, ka ha we je n'obodo ntà nile buruburu, zuru onwe-ha ihe-oriri.
- ¹⁶ Ma Jisus siri ha, Ọ dighi ha nkpa ka ha la; unu onwe-unu nye ha ihe ka ha rie.
- ¹⁷ Ha we si Ya, Ayi enweghi n'ebe a ma-ọbughi ọḅe achicha ise na azù abua.
- ¹⁸ O we si, Chita ha n'ebe a nyem.
- ¹⁹ O we gwa ìgwè madu nile ka ha nọdu n'elu ahihia; O we nara ọḅe achicha ise na azù abua ahu, le anya n'elu-igwe, gọzie ha, nyawaha, we nēnye ndi nēso uzọ-Ya ọḅe achicha ahu, ndi nēso uzọ-Ya nēnye kwa ìgwè madu nile.
- ²⁰ Ha nile we rie, afọ ju-kwa-ra ha: ha we tutukọ nke fọduru nime iberibe ahu, nkata iri na abua juru.
- ²¹ Ma ndi riri ra ka nnù ndikom iri na nnù abua na ọgu iri, nāgughi ndinyom na umu-ntakiri.
- ²² Ngwa ngwa O we rugide ndi nēso uzọ-Ya ka ha ba n'uḅọ-ha, buru Ya uzọ gabiga n'ofè ọzọ, rue mḅe Ya onwe-ya gēzilaga ìgwè madu nile.
- ²³ Mḅe O zilagasiri ìgwè madu nile, Ọ rigoro n'elu ugwu ahu iche ikpe ekpere: ma mḅe o ruru anyasi, nání Ya nọ n'ebe ahu.
- ²⁴ Ma uḅọ ahu di n'etiti oké osimiri uḅu a, ebili-miri nēmekpa kwa ya aru; n'ihì na ifufe nēfegide ya.
- ²⁵ Ma na nche nke-anọ n'abali Ọ biakutere ha, nēje ije n'elu oké osimiri.
- ²⁶ Mḅe ndi nēso uzọ-Ya huru Ya ka Ọ nēje ije n'elu oké osimiri, obi we lọ ha miri, ha si, Ọ bu mọ; ha we tie nkpu site n'egwù.
- ²⁷ Ma ngwa ngwa Jisus gwara ha okwu, si, Nwenu obi-ike; ọ bu Mu: unu atula egwu.
- ²⁸ Pita we za Ya, si, Onye-nwe-ayi, ọ buru na ọ bu Gi onwe-gi, sim biakute Gi n'elu miri.
- ²⁹ Ọ si, Bia. Pita we si n'uḅọ rida, je ije n'elu miri ahu, ijekuru Jisus.
- ³⁰ Ma mḅe ọ huru ifufe, ọ tua egwu; ebe ọ malitere imikpu, o ti kwa nkpu, si, Onye-nwe-ayi, zọputam.
- ³¹ Ngwa ngwa Jisus setiri aka-Ya, jide ya, si ya, Onye okwukwe ntà, n'ihì gini ka i ji nwe obi abua?
- ³² Mḅe ha rigoro n'uḅọ, ifufe we febìe.
- ³³ Ma ndi nọ n'uḅọ ahu kporọ isi ala nye Ya, si, I bu Ọkpara Chineke n'ezie.
- ³⁴ Mḅe ha gabigasiri, ha bia rue ala, rue Genesaret.
- ³⁵ Mḅe ndikom ebe ahu mazuru Ya, ha we ziga n'ala ahu dum di buruburu, kutara Ya madu nile aru nādighi nma;
- ³⁶ ha nāriọ kwa Ya ka ha metu ọnu-ọnu uwe-Ya aka, nání ya: ewe zọputa ha, ka ha ra, bú ndi meturu Ya aka.

M̀be ahu ndi-Farisi na ndi-ode-akwukwọ siri na Jerusalem biakute Jisus, si,

² N'ihì gini ka ndi nēso uzọ-Gi nējehie n'ozizí ndi-okenye nyere ayi n'aka idebe? n'ihì na ha adighi-akwọ aka m̀be ọ bula ha nēri nri.

³ Ma Ọ zara, si ha, N'ihì gini ka unu onwe-unu nējehie kwa n'ihe Chineke nyere n'iwu n'ihì ozizí enyere unu n'aka?

⁴ N'ihì na Chineke siri, Sọpuru nna-gi na nne-gi: na, Onye kwujorọ nna maọbu nne, ya nwua ọnwu ahu.

⁵ Ma unu onwe-unu nāsi, Onye ọ bula nke gāsi nna-ya ma-ọbu nne-ya, Ihe ọ bula i gēritari n'akam bu ihe enyere Chineke;

⁶ ọ gaghi-asopuru nna-ya ma-ọbu nne-ya ma-ọli. Unu nēme kwa okwu Chineke ka ọ buru ihe-efu n'ihì ozizí enyere unu n'aka idebe.

⁷ Ndi-iru-abua, Aisaia buru amuma nke-ọma bayere unu, si,

⁸ Ndi nka nāsopurum n'ebughere-ọnu-ha; Ma obi-ha di anya n'ebe M'no.

⁹ Ma ha nēbirim isi ala n'efu, Nēzì ihe madu nyere n'iwu ka ha buru ozizí-ha.

¹⁰ O we kpọ ìgwè madu ahu biakute Ya, Ọ si ha, Nurunu, ghọta-kwa-nu:

¹¹ Ọ bughi ihe nābà n'ọnu nēmeru madu; kama ihe si n'ọnu puta, ọ bu nke ahu nēmeru madu.

¹² M̀be ahu ndi nēso uzọ-Ya biakutere Ya, si Ya, Ì matawo na emere ka ndi-Farisi ma n'onyà, m̀be ha nuru okwu ahu?

¹³ Ma Ọ zara, si, Agēropu ihe-ọkukú ọ bula nke Nnam nke elu-igwe nākughi.

¹⁴ Rapunu ha: ha bu ndi-ndú kpuru ìsì. Ma ọ buru na onye-ìsì edu onye-ìsì, ha abua gādabà n'olùlù.

¹⁵ Pita we za, si Ya, Kọrọ ayi isi ilu a.

¹⁶ O we si, Ùnu onwe-unu di kwa nēnweghi nghọta we rue uụ a?

¹⁷ Ùnu atugharighi uche-unu na ihe ọ bula nke nābà n'ọnu nāga n'afọ, ewe nyupu ya n'ulo-nsí?

¹⁸ Ma ihe nke si n'ọnu puta nēsi nime obi aputa; ihe ndia nēmeru kwa madu.

¹⁹ N'ihì na n'obi ka ajọ èchìchè nile, iụ-madu nile, ikwa-iko nile nke ndikom nwere nwunye na ndinyom nwere di, ikwa-iko nile, ori nile, àmà ugha nile, nkwlú nile, si aputa:

²⁰ ndia bu ihe nēmeru madu: ma iwere aka anākwoghi akwọ iri ihe adighi-emeru madu.

²¹ Jisus we si n'ebe ahu pua, wezuga Onwe-ya ga n'akuku Taia na Saidon.

²² Ma le, otù nwanyi Kenean siri n'ókè-ala ahu puta, tie nkpu, si, Merem ebere, Onye-nwe-ayi, Nwa Devid; mọ ọjọ nējisi nwam nwanyi ike.

²³ Ma Ọ zaghi ya okwu ọ bula. Ndi nēso uzọ-Ya we biakute Ya, nēkpere Ya, si, Zilaga ya; n'ihì na ọ nētiso ayi nkpu.

²⁴ Ma Ọ zara, si, Eziteghm ma-ọbughi ijekuru aturu furu efu nke ulo Israel.

²⁵ Ma nwanyi ahu biara nākpọ isi ala nye Ya, si, Onye-nwe-ayi, yerem aka.

²⁶ Ma Ọ zara, si, Ọ dighi nma inara nri umu tupuru umu-nkita.

²⁷ Ma ọ siri, E, Onye-nwe-ayi: n'ihì na ọbuná umu-nkita nēri ufodu nime irighiri nke nādaputa na table nke ndi-nwe-ha.

²⁸ M̀be ahu Jisus zara, si ya, Nwayi, okwukwe-gi di uku: ka emere gi dika i nāchọ. Ewe me ka aru di nwa-ya nwanyi ike site n'oge hour ahu.

²⁹ Jisus we si n'ebe ahu pua bia n'usọ osimiri Galili; O we rigo n'ugwu ahu, we nọdu n'ebe ahu.

³⁰ Ọtutu ìgwè madu we biakute Ya, chiri ndi-ngwurọ, ndi-ìsì, ndi-ọbì, ndi-ọlusi, na ọtutu

- ndi-oria di iche, tiyere onwe-ha, ha we tobo ha n'ala n'ukwu-Ya; O we me ka aru-ha di ike:
- 31** ya mere na o juru igwe madu ahu anya, mbe ha huru ndi-obi ka ha nkwu okwu, na ndi-olusi ka aru-ha di nma, na ndi-ngwurọ ka ha neje ije, na ndi-isị ka ha nahu uzọ: ha we to Chineke nke Israel.
- 32** Jisus we kpọ ndi neso uzọ-Ya ka ha biakute Ya, O si, Enwerem omiko n'aru igwe madu a, n'ih na Mu na ha nogidere ubochi atọ ubu a, ha enweghi kwa ihe ha geri: ma achoghm izilaga ha n'onu efu, ka ha ghara ida #mba n'uzọ ma eleghi anya.
- 33** Ndi neso uzọ-Ya we si Ya, O ebe ka ayi gesi nwe otutu obe achicha ra otu a n'ohia, inyeju oké igwe madu di otu a afọ?
- 34** Jisus we si ha, Unu nwere obe achicha ole? Ha we si, Asa, na azu ntà ole-na-ole.
- 35** O we gwa igwe madu ahu ka ha nodu ala;
- 36** O we nara obe achicha asa ahu na azu ahu; mbe O kelesiri ekele, O nyawa ha, we neny ndi neso uzọ-Ya, ndi neso uzọ-Ya neny kwa igwe madu nile.
- 37** Ha nile we rie, afọ ju kwa ha: ha we tutuko nke foduru nime iberibe ahu, abo asa juru.
- 38** Ma ndi riri bu nnu ndikom iri, nagughi ndinyom na umuaka.
- 39** Mbe O zilagasiri igwe madu nile, O ba n'ubo ahu, bia n'oke-ala Magadan.

ISI 16

Ndi-Farisi na ndi-Sadusi we biakute Ya, jua Ya ka O gosi ha ihe-iriba-ama site n'elu-igwe, nanwa Ya.

- 2** Ma O zara, si ha, Mbe o ruru anyasi, unu nasi, Iru elu-igwe gadi nma: n'ih na elu-igwe nacha uhie uhie.
- 3** N'ututu unu nasi kwa, Iru elu-igwe gajo njo ta: n'ih na elu-igwe nacha uhie uhie, baru kwa. Unu mara itule iru elu-igwe, ma unu apughi itule ihe-iriba-ama nke oge ndia.
- 4** Ajo obo nke nakwa kwa iko nacho ihe-iriba-ama; ma agaghi-enye ya ihe-iriba-ama, ma-ogughi ihe-iriba-ama nke Jona. O we rapu ha, pua.
- 5** Ndi neso uzọ-Ya we bia n'ofe ozọ, chezo kwa iji obe achicha.
- 6** Jisus we si ha, Nenu anya, neze kwa ihe ndi-Farisi na ndi-Sadusi, bu ihe noko achicha.
- 7** Ha we nkwurita n'etiti onwe-ha, si, Ayi ejighi obe achicha.
- 8** Ma ebe Jisus mara ya O si, Ndi okwukwe ntà, gini mere unu nkwurita n'etiti onwe-unu, n'ih na unu enweghi obe achicha?
- 9** Unu akatugharighi uche, unu echetaghi kwa obe achicha ise nke nnu ndikom iri na nnu abua na ogo iri ahu, na nkata ole unu nara?
- 10** Unu echetaghi kwa obe achicha asa nke nnu ndikom iri ahu, na abo ole unu nara?
- 11** Unu si ana ghara itughari uche na agwagham unu okwu bayere obe achicha? Ma nenu ihe ndi-Farisi na ndi-Sadusi, bu ihe noko achicha.
- 12** Mbe ahu ka ha ghotara na O sighi ha neze ihe noko obe achicha, kama ka ha neze ozizi ndi-Farisi na ndi-Sadusi.
- 13** Ma mbe Jisus biara n'akuku Sisaria Filipi, O jua ndi neso uzọ-Ya, si, Onye ka madu nasi na Nwa nke madu bu?
- 14** Ha we si, Ufodu si, Jon Baptist; ma ndi ozọ si, Elaija: ma ibe-ha si, Jeremaia, ma-ogu otu nime ndi-amuma.
- 15** O si ha, Ma o bu onye ka unu onwe-unu si na Mu bu?

- ¹⁶ Saimon Pita we za, si, Gi onwe-gi bu Kraist ahu, Ọkpara Chineke di ndu.
- ¹⁷ Jisus we za, si ya, Ngozi nādiri gi, Saimon Bā-Jona: n'ihì na anu-arù na ọbara ekpughegi ya nye gi, kama ọ bu Nnam Nke bi n'elu-igwe.
- ¹⁸ Ma Mu onwem si kwa gi, na gi onwe-gi bu Pita, ọ bu kwa n'elu oké nkume a ka M'gēwu nzukom dika ulo; onu-uzo nilenke Hedis agaghi-aka kwa ya n'ike.
- ¹⁹ M'gēnye gi nkpisi-ugodi nke ala-eze elu-igwe: ihe ọ bula i gēke kwa ahu n'elu uwa, agēke ya n'elu-igwe: ihe ọ bula i gātopu kwa ahu n'elu uwa, agātopu ya n'elu-igwe.
- ²⁰ Mbe ahu Ọ doro ndi neso uzo-Ya aka na nti ka ha ghara igwa onye ọ bula na Ya onwe-ya bu Kraist ahu.
- ²¹ Site na mbe ahu Jisus Kraist malitere igosi ndi neso uzo-Ya, na Ọ ghaghi ije Jerusalem, na ihu otutu ahuhu n'aka ndi-okenye na ndi-isi-nchu-aja na ndi-ode-akwukwo, na aghaghi ibu Ya, me kwa ka O si n'onwu bilie n'ubochi nke-atọ.
- ²² Pita we kuru Ya nye n'aru, malite ibara Ya nba, si, Chineke mere Gi ebere, Onye-nwe-ayi: ihe a agaghi-adiri Gi ma-oli.
- ²³ Ma O chighariri, si Pita, Ga n'azum, Setan: i bu ihe neme ka M'ma n'onya: n'ihì na i dighi-atukwasi uche-gi n'ihe Chineke, kama ọ bu n'ihe madu.
- ²⁴ Mbe ahu Jisus siri ndi neso uzo-Ya, Ọ buru na onye ọ bula achọ ka o som n'azu, ya ju onwe-ya, buli kwa obe-ya, nesokwam.
- ²⁵ N'ihì na onye ọ bula nke nācho izoputa ndu-ya, o gētufu ya: ma onye ọ bula nke gētufu ndu-ya n'ihim, ọ gāhu ya.
- ²⁶ N'ihì na uru gini ka ọ gābara madu, ma ọ buru na o gērita uwa dum n'uru, ewe napu ya ndu-ya? ma-ọbu ihe-nbanwe gini ka madu gēji banwe ndu-ya?
- ²⁷ N'ihì na Nwa nke madu gaje ibia n'ebube nke Nna-Ya, Ya na ndi-mo-ozì-Ya; mbe ahu ka Ọ gēnyeghachi kwa onye ọ bula dika omume-ya si di.
- ²⁸ N'ezie asim unu, Ufodu di n'etiti ndi guzoro n'ebe a, ndi nāgaghi-edetu onwu ire ma-oli rue mbe ha gāhu Nwa nke madu ka Ọ nābia n'ala-eze-Ya.

ISI 17

Mbe ubochi isi gasiri Jisus chiri Pita, na Jemes, na Jon nwa-nne-ya, tiyere Onwe-ya, O kuru ha rigo n'ugwu di elu we pua iche:

- ² O we nwogha n'iru ha: iru-Ya we nēnwupu dika anyanwu, uwe-Ya nile we nācha ucha dika ihè.
- ³ Ma le, eme ka ha hu Moses na Elaija ka ha na Ya nēkwurita okwu.
- ⁴ Pita we za, si Jisus, Onye-nwe-ayi, ọ di nma ka ayi no n'ebe a: ọ buru na I nācho, m'gāma ulo-ikwu atọ n'ebe a; ka otu diri Gi, ka otu di-kwa-ra Moses, ka otu di-kwa-ra Elaija.
- ⁵ Mbe ọ kpu okwu n'onu, le, igwe-oji nke nēnwu enwu kpuchiri ha: le kwa, olu si n'igwe-oji ahu puta, si, Onye a bu Ọkparam M'huru n'anya, Onye ihe-Ya dim ezi nma; nurunu okwu-Ya.
- ⁶ Mbe ndi neso uzo-Ya nuru ya, ha we da kpuchie iru-ha n'ala, tu kwa egwu ri nne.
- ⁷ Jisus we biakute ha, metu ha aka, si, Bilienu, unu atu-kwa-la egwu.
- ⁸ Ma mbe ha weliri anya-ha elu, ha ahughi onye ọ bula, ma-ọbughi nani Jisus.
- ⁹ Mbe ha si n'ugwu ahu nārida, Jisus we nye ha iwu, si, Unu agwala onye ọ bula ihe unu huru, rue mbe Nwa nke madu gēsi na ndi nwuru anwu bilie.
- ¹⁰ Ndi neso uzo-Ya we jua Ya, si, Gini mere ndi-ode-akwukwo ji si kwa na Elaija aghaghi

ibu uzọ bia?

11 O we za, si, Ọ bu ezie na Elaija nābia, Ọ gēme kwa ka ihe nile di ka ha di na mbu:

12 ma asim unu, na Elaija abiawori uḅu a, ha amazughi kwa ya, kama ha mere n'aru-ya ka ihe ha chọrọ ra. Ọbuná otú a ka ha gaje ime kwa ka Nwa nke madu hu ahuhu.

13 Mḅe ahu ndi nēso uzọ-Ya ghọtara na Ọ gwara ha okwu bayere Jọn Baptist.

14 Mḅe ha biakutere ìgwè madu ahu, otù nwoke we biakute Ya, nēḅuru Ya ikperè, nāsi kwa,

15 Onye-nwe-ayi, mere nwam nwoke ebere: n'ihì na ọ bu onye ọnwá nēme ka anya ghara idi ya nma, ọ nāhu kwa ahuhu nke-uku: n'ihì na ọtutu mḅe ọ nādabà n'ọku, ọtutu mḅe ọ nādabà kwa na miri.

16 M'we kuru ya biakute ndi nēso uzọ-Gi, ma ha apughi ime ka aru-ya di ike.

17 Jisus we za, si, Unu ọḅọ nēnweghi okwukwe, nke nwe-kwa-ra anya-ùhìe, rùe ole mḅe ka Mu na unu gānọ? rùe ole mḅe ka M'gānagide unu? unu kutaram ya n'ebe a.

18 Jisus we bara ya nba; mọ ọjọ ahu we si nime ya puta: ewe me ka aru nwa-okoro ahu di ike site n'oge hour ahu.

19 Mḅe ahu ndi nēso uzọ-Ya biakutere Jisus iche, si, N'ihì gini ka ayi onwe-ayi nāpughi ichupu ya?

20 O we si ha, N'ihì okwukwe ntà unu: n'ihì na n'ezie asim unu, Ọ buru na unu nwere okwukwe dika nkpuru mustard, unu gāsi ugwu a, Si n'ebe a gabiga n'ebe ahu; ọ gāgabiga kwa; ihe ọ bula agaghi-adi kwa nke unu nāpughi ime.

21 Ma otú ọ di mọ di otú a apughi iputa ma-ọbughi site n'ekpere na ibu-ọnu.

22 Ma mḅe ha bi na Galili, Jisus siri ha, Agaje irara Nwa nke madu nye n'aka madu;

23 ha gēḅu kwa Ya, ewe me ka O si n'ọnwu bilie n'ubochi nke-atọ. O we wuta ha ri nne.

24 Ma mḅe ha biara na Kapanaum, ndi nānara ego ùtú biakutere Pita, si, Ònye-ozizí-unu adighi-atu ego ùtú?

25 Ọ si, E. Mḅe ọ batara n'ulo, Jisus we buru uzọ gwa ya okwu, si, Gini bu uche-gi, Saimon? ndi-eze uwa, sìte n'aka ole ndi ka ha nānara ùtú-ahia ma-ọbu ùtú n'isi madu? n'àka umu-ha, ma-ọbu n'aka ndi-ọbà?

26 Ma mḅe ọ siri, N'aka ndi-ọbà, Jisus si ya, Ya mere umu-ha puru nime ya.

27 Ma, ka ayi we ghara ime ka ha ma n'onyà, ga rue oké osimiri, tubà nko-azù, were azù nke buru uzọ puta; mḅe i saghesiri ọnu-ya, i gāhu kwa otù shekel: were nke ahu, nye ha ka ọ buru nke Mu na gi.

ISI 18

N'oge hour ahu ndi nēso uzọ-Ya biakutere Jisus, si, Ònye kwa dikariri uku n'ala-eze elu-igwe?

2 O we kpọ otù nwatakiri biakute Ya, Ọ debe ya n'etiti ha,

3 si, N'ezie asim unu, Ọ buru na unu echigharighi, bia di ka umu-ntakiri, unu agaghi-abà n'ala-eze elu-igwe ma-ọli.

4 Ya mere, onye ọ bula nke gēweda onwe-ya dika nwatakiri a, onye ahu dikariri uku n'ala-eze elu-igwe.

5 Ọzọ, onye ọ bula nke gānara otù nwatakiri di otú a nke-ọma n'aham, ọ bu Mu onwem ka ọ nānara nke-ọma:

6 ma onye ọ bula nke gēme otù nime ndi ntà ndia ndi kwere na Mu ka ọ ma n'onyà, ihe gābara ya urù bu ka ewere nkume-igwe-nri nke inyinya-ibu nādọkpughari kwuba ya n'olu,

ka o m̀kp̄u kwa n'òb̄u oké osimiri.

⁷ Ahuhu gādiri uwa site n'ìhe di ìche ìche nēme ka madu ma n'ònyà; n'ìhi na ọ di nkpà na ìhe ahu nēme ka madu ma n'ònyà gābia; ma ahuhu gādiri madu ahu onye ìhe ahu nēme ka madu ma n'ònyà nēsite n'aka-ya bia.

⁸ Ma ọ buru na aka-gi ma-òbu ukwu-gi eme gi ka i ma n'ònyà, bipu ya, tupu kwa ya n'aru-gi: ọ di gi nma ibà na ndu n'òlusi ma-òbu na ngwuro, kari inwe aka abua ma-òbu ukwu abua atubà i n'òku ebighi-ebi.

⁹ Ọ buru kwa na anya-gi eme gi ka i ma n'ònyà, wepu ya, tupu kwa ya n'aru-gi: ọ di gi nma ibà na ndu nēnwe otù anya, kari inwe anya abua atubà gi n'òku ala-mọ.

¹⁰ Lezieni anya ka unu ghara ilelì otù nime ndi ntà ndia anya; n'ìhi na asim unu, na m̀be nile ndi-mọ-ozì-ha n'elu-igwe nēlegide iru Nnam Nke bi n'elu-igwe.

¹¹ N'ìhi na Nwa nke madu biara izọputa ndi nile furu efu.

¹² Gini bu uche-unu? ọ buru na onye ọ bula nwere ọgu aturu ise, ma otù nime ha hie uzọ, ọ dighi-agma ọgu anọ na iri na iteghete ahu, ga ugwu, nāchọ nke ahu hiere uzọ?

¹³ Ma ọ buru na o nwere ka o si chọta ya, n'ezie asim unu, ọ nāhūri n'isi ya kari n'isi ọgu anọ na iri na iteghete ahu nēhieghi uzọ.

¹⁴ Otú a ọ bughì ìhe achọrọ n'iru Nna-unu Nke bi n'elu-igwe, ka otù nime ndi ntà ndia la n'iyì.

¹⁵ Ọzọ, ọ buru na nwa-nna-gi emehie megide gi, je, tua ya nmehie-ya n'anya n'etiti nání gi na ya abua: ọ buru na ọ nuru olu-gi, i ritara nwa-nna-gi n'urù.

¹⁶ Ma ọ buru na ọ nughi, kuru otù madu ma-òbu madu abua ọzọ tiyere onwe-gi, ka ewe me okwu ọ bula ekwuru ka o guzo n'ònu ndi-àmà abua ma-òbu atọ.

¹⁷ Ma ọ buru na ọ ñaghi ha nti, gwa nzukom: ma ọ buru na ọ ñaghi kwa nzukom nti, ka ọ diri gi ka onye mba ozọ na onye-ona-utu.

¹⁸ N'ezie asim unu, Ka ha ra, bú ìhe unu gēke aḅu n'elu uwa, agēke ha n'elu-igwe: ka ha ra kwa, bú ìhe unu gātopu n'elu uwa, agātopu ha n'elu-igwe.

¹⁹ Ọzọ, asim unu, na ọ buru na madu abua n'etiti unu gēnwe otù olu n'elu uwa bayere ìhe ọ bula ha gāriọ, agēme ya nye ha site na Nnam Nke bi n'elu-igwe.

²⁰ N'ìhi na ebe madu abua ma-òbu atọ zukoworo n'aham, n'ebe ahu ka M'no n'etiti ha.

²¹ M̀be ahu Pita biakutere Ya, si Ya, Onye-nwe-ayi, ùḅò ole ka nwa-nnam gēmehie megidem, ewem ḅaghara ya? rùe uḅò asa?

²² Jisus si ya, Asighm i, Rue uḅò asa; kama, Rue ọgu uḅò atọ na iri uzọ asa.

²³ N'ìhi nka ewere ala-eze elu-igwe tuyere otù eze, onye chọrọ ka ya na ndi-orù-ya piazie.

²⁴ Ma m̀be ọ malitere ipiazi, ewe kutara ya otù onye, nke ji ya orú nnù talent na nnù ise.

²⁵ Ma ebe o nweghi ìhe o gēji kwughachi, onye-nwe-ya siri ka ere ya, na nwunye-ya, na umu-ya, na ìhe nile o nwere, ka ha ra, ka akwughachi kwa ugwo.

²⁶ Ya mere orù ahu dara n'ala nākpọ isi ala nye ya, si, Onye-nwe-ayi, nwe ogologo-ntachi-obi n'arum, na m'gākwughachi gi ìhe nile.

²⁷ Ma ebe onye-nwe orù ahu nwere omiko n'aru ya, ọ rapu ya, ḅaghara kwa ya ìhe ahu o binyere ya-ri.

²⁸ Ma orù ahu puru, hu otù nime ndi-orù-ibe-ya, nke ji ya ọgu shilling ise: o we jidesie ya aka ike, ri ya aka n'akpiri, si, Kwughachim ìhe i ji.

²⁹ Ya mere orù-ibe-ya dara n'ala, riọ ya, si, Nwe ogologo-ntachi-obi n'arum, na m'gākwughachi gi.

³⁰ Ma ọ chọgh: kama o jere tubà ya n'ulo-nkpọrọ, rue m̀be ọ gākwughachi ìhe o ji.

³¹ Ya mere m̀be ndi-orù-ibe-ya huru ìhe emere, o wuta ha ri nne n'obi, ha we bia kọrọ

onye-nwe-ha ihe nile mere.

³² M̀be ahu onye-nwe-ya kp̀or̀o ya biakute ya, si ya, Ajo or̀u, àbagharam i ugwo ahu nile, n'ihì na i rìoròm:

³³ Ọ kwesighi kwa gi imere or̀u-ibe-gi ebere ọbuná dika mu onwem mere gi ebere?

³⁴ Onye-nwe-ya were iwe, we rara ya nye n'aka ndi-nmekpa-arù, rue m̀be ọ gākwughachi ugwo nile o jì.

³⁵ Otú a ka Nnam nke elu-igwe gēme kwa unu, ọ buru na unu àbagharaghi, onye ọ bula nmehie nwa-nne-ya, site n'obi-unu.

ISI 19

O rue, m̀be Jisus kwub̀iri okwu ndia, O si na Galili zòlie, bia n'ókè-ala Judia n'ofè Jòdan;
² oké ìgwè madu we so Ya; O we me ka aru-ha di ike n'ebe ahu.

³ Ndi-Farisi we biakute Ya, nānwā Ya, si, Ò ziri ezi n'iwu ka nwoke rapu nwunye-ya n'ihì ihe nile ọ bula?

⁴ O we za, si, Ònu agughi na Onye kèrè ha site na nmalite mere ha nwoke na nwayi,

⁵ we si, N'ihì nka ka nwoke gārapu nna-ya na nne-ya, rapara n'aru nwunye-ya; ha abua ewe ghò otù anu-arù?

⁶ Ya mere ha abughi kwa madu abua ọzọ, kama ọ bu otù anu-arù. Ya mere, ihe Chineke kekọtara, madu atọsala.

⁷ Ha si Ya, Gini kwa ka Moses jì nye iwu inye akwukwò nkewa, na irapu ya?

⁸ Ọ si ha, Ọ bu n'ihì obi-etili-unu ka Moses kwere ka unu rapu nwunye-unu: ma site na nmalite adighi-eme otú a.

⁹ Ma asim unu, Onye ọ bula nke gārapu nwunye-ya, ma-ọbughi n'ihì ikwa-iko, luru kwa nwunye ọzọ, ọ nākwā iko: onye nke gālu nwanyì ahu m̀be arapuworo ya nākwā kwa iko.

¹⁰ Ndi nēso uzọ-Ya si Ya, Ọ buru na okwu di otú a n'etiti nwoke na nwunye-ya, ọ baghi urù ilu nwunye.

¹¹ Ma Ọ siri ha, Ọ bughi madu nile nānagide okwu a, kama ọ bu ndi enyeworo ya.

¹² N'ihì na ndi-onozi di, ndi amuru otú a site n'afọ nne-ha: ndi-onozi di kwa, ndi emere onozì site n'aka madu: ndi-onozi di kwa, ndi mere onwe-ha onozì n'ihì ala-eze elu-igwe. Onye puru inagide ya, ya nagide.

¹³ M̀be ahu ekutara Ya umu-ntakiri, ka O we bikwasi ha aka-Ya abua, kpe kwa ekpere: ma ndi nēso uzọ-Ya bara ha nba.

¹⁴ Ma Jisus siri, Kwenu ka umu-ntakiri biakutem, unu èbochi-kwa-la ha: n'ihì na ala-eze elu-igwe bu nke ndi di otú a.

¹⁵ O we bikwasi ha aka-Ya abua, si n'ebe ahu pua.

¹⁶ Ma le, otù onye biakutere Ya, si, Onye-ozizí, ọ bu ezi ihe gini ka m'gēme, ka m'we nwe ndu ebighi-ebi?

¹⁷ Ma Ọ siri ya, Gini mere i nājum ajuju bayere nke bu ezi ihe? Otù Onye di Nke bu ezi Onye: ma ọ buru na i nāchọ ibà nime ndu ahu, debe ihe nile enyere n'iwu.

¹⁸ Ọ si Ya, Òle? Jisus we si, Èbula madu, Akwala iko, Ezula ori, Àbala àmà ugha,

¹⁹ Sọpuru nna-gi na nne-gi: na, Hu onye-àbata-obi-gi n'anya dika onwe-gi.

²⁰ Nwa-okorọbia ahu si Ya, Ihe ndia nile ka m'ribara ama: gini fòdurum ọzọ ime?

²¹ Jisus siri ya, Ọ buru na i nāchọ ka i zue okè, laba, re ihe nile i nwere, nye ndi-ọbeye, i gēnwe kwa àkù n'elu-igwe: bia kwa, som.

- ²² Ma m̀be nwa-okorobia ahu nuru okwu a, ọ lara na nwuta: n'ihì na ọ bu onye nwere ihe ri nne.
- ²³ Jisus we si ndi n̄so uzọ-Ya, N'ezie asim unu, Ọ diri ọgaranya ike ibà n'ala-eze elu-igwe.
- ²⁴ Ọzọ kwa, asim unu, Ọ dikarari camel nfé igabiga n'anya àgìgá, kari ọgaranya ibà n'ala-eze Chineke.
- ²⁵ Ma m̀be ndi n̄so uzọ-Ya nuru ya, ibobo nwuru ha n'aru ri nne, ha si, Ònye kwa ka apuru izọputa?
- ²⁶ Ma Jisus lere ha anya, si ha, N'ebe madu nọ nka bu ihe anāpughi ime; ma apuru ime ihe nile n'ebe Chineke nọ.
- ²⁷ M̀be ahu Pita zara, si Ya, Le, ayi onwe-ayi rapuru ihe nile, we so Gi; gini kwa ka ayi gēnwe?
- ²⁸ Jisus we si ha, N'ezie asim unu, na unu onwe-unu ndi sorom, n'imu-ọzọ ahu, m̀be ọ bula Nwa nke madu gānọkwasi n'ochē-eze nke ebube-Ya, unu onwe-unu gānọkwasi kwa n'ochē-eze iri na abua, nēkpe ebo iri na abua nke Israel ikpé.
- ²⁹ Ọzọ, onye ọ bula nke rapuru ulo, ma-ọbu umu-nne ndikom, ma-ọbu umu-nne ndinyom, ma-ọbu nna, ma-ọbu nne, ma-ọbu umu, ma-ọbu ubi, n'ihì aham, ọ gānata ọgu ise ọgu ise, keta kwa ndu ebighi-ebi.
- ³⁰ Ma ọtutu ndi bu uzọ gābu ndi-ikpe-azu; ndi ikpe-azu gābu kwa ndi bu uzọ.

ISI 20

N'ihì na ala-eze elu-igwe yiri nwoke nke bu nna-nwe-ulo, onye puru n'isi-ututu igota ndi-ọlu ije n'ubi-vine-ya.

² Ma m̀be ya na ndi-ọlu ahu nwere otù olu ka o nye ha otù shilling kwa-ubochi, o zigara ha n'ubi-vine ya.

³ Ọ we pua dika oge hour nke-atọ, hu ndi ọzọ ka ha nēguzo n'oma-ahia nālughì ọlu;

⁴ o we si ndi ahu, Unu onwe-unu ga kwa n'ubi-vine nkem, ihe ọ bula ziri ezi ka m'gēnye unu. Ha we je.

⁵ Ọ we pu kwa ọzọ dika oge hour nke-isi na nke-iteghete, me kwa otú ahu.

⁶ Ọ we pua dika oge hour nke-iri-na-otù, hu ndi ọzọ ka ha nēguzo; ọ si ha, Gini mere unu guzoro n'ebe a ubochi dum nālughì ọlu?

⁷ Ha si ya, N'ihì na ọ dighi onye ọ bula goro ayi ilu ọlu. Ọ si ha, Unu onwe-unu ga kwa n'ubi-vine nkem.

⁸ Ma m̀be o ruru anyasi, onye-nwe ubi-vine ahu si onye o tiyere ihe-ya n'aka, Kpọ ndi-ọlu ahu, kwua ha ugwo-ọlu-ha, malite site na ndi-ikpe-azu rue ndi bu uzọ.

⁹ M̀be ndi egoro n'oge hour nke-iri-na-otù biara, ha we nata otù onye otù shilling.

¹⁰ Ma m̀be ndi bu uzọ biara, ha chère na ha gānata nke ka; ma ha onwe-ha nata-kwa-ra otù onye otù shilling.

¹¹ Ma m̀be ha natara ya, ha tamube megide nna-nwe-ulo ahu,

¹² si, Ndi-ikpe-azu a luru otù hour, i we me ka ayi na ha ra, ayi ndi būru ibu arọ nke ubochi ta, ya na ifufe di ọku.

¹³ Ma ọ zara otù onye nime ha, si, Eyīm, emejogh m i: mù na gi enweghi otù olu ka m'nye gi otù shilling?

¹⁴ Welie nke bu nke gi, la; anamachọ ka m'nye onye-ikpe-azu a dika m'nye-kwa-ra gi.

¹⁵ Ò zighi ezi n'iwu ka m'were ihe nile nkem me ihe m'nāchọ? ma-ọbu ànya-gi jorọ njọ,

n'ihì na mu onwem bu ezi madu?

16 Otú a ndi-ikpe-azu gēbu uzọ, ndi bu uzọ gābu kwa ndi-ikpe-azu.

17 M̀be Jisus nārigoro Jerusalem, O we kuru ndi-ozi iri na abua ahu iche, bú ndi nēso uzọ-Ya, tiyere Onwe-ya, O we si ha n'uzọ,

18 Le, ayi nārigoro Jerusalem; agārara kwa Nwa nke madu nye n'aka ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwọ; ha gāma kwa Ya ikpé ọnwu,

19 rara Ya nye n'aka ndi mba ọzọ ka ha me Ya ihe-ọchì, pia Ya ihe, kpogide Ya n'obe: agēme kwa ka O si n'ọnwu bilie n'ubochi nke-atọ.

20 M̀be ahu nne umu Zebedi biakutere Ya, ya na umu-ya ndikom, nākpọ isi ala nye Ya, nāriọ kwa Ya ihe n'aka.

21 O we si ya, Gini ka i nāchọ? Ọ si Ya, Kwue ka umum ndikom abua ndia nọdu, otù n'aka-nri-Gi, otù n'aka-ekpe-Gi, n'ala-eze-Gi.

22 Ma Jisus zara, si, Unu amataghi ihe unu nāriọ. Ònu puru inu iko ahu nke Mu onwem gaje inu? Ha si Ya, Ayi puru.

23 Ọ si ha, Ikom ka unu gānu n'ezie: ma inọdu n'aka-nrim, na n'aka-ekpem, abughi nkem inye, kama ọ diri ndi Nnam doziworo ya.

24 Ma m̀be ndi-ozi iri fọduru nuru ya, iwe were ha nke-uku n'ihì umu-nne abua ahu.

25 Ma Jisus kpọrọ ha biakute Ya, si, Unu amatawo na ndi bu isi nke mba nile ọzọ nēme ha dika ndi nwe ha: ndi uku ha nāchi kwa ha.

26 Ọ bughi otú a ka ọ gādi n'etiti unu: kama onye ọ bula nke nāchọ ka eme ya onye uku n'etiti unu, ọ gābu onye nējere unu ozi;

27 ọzọ, onye ọ bula nke nāchọ ka ọ buru onye-isi n'etiti unu, ọ gābu orù-unu:

28 dika Nwa nke madu abiaghi ka ejere Ya ozi, kama ka O je ozi, ka O were kwa ndu-Ya nye ka ọ buru ihe-nbaputa n'ọnọdu ọtutu madu.

29 M̀be ha nāputa na Jeriko, oké ìgwè madu we so Ya.

30 Ma le, ndi-ìsì abua ndi nānọdu n'akuku uzọ, m̀be ha nuru na Jisus nāgabiga, ha tie nkpu, si, Onye-nwe-ayi, mere ayi ebere, Nwa Devid.

31 Ìgwè madu ahu we bara ha nba, ka ha kpuchie ọnu-ha: ma ha tika-riri nkpu, si, Onye-nwe-ayi, mere ayi ebere, Nwa Devid.

32 Jisus we guzo, kpọ ha, we si, Gini ka unu nāchọ ka M'mere unu?

33 Ha si Ya, Onye-nwe-ayi, ka ewe meghe anya-ayi.

34 Ma Jisus, ebe O nwere ọmiko n'aru-ha, O we metu anya-ha aka: ngwa ngwa ewe me ka ha hu uzọ, ha we so Ya.

ISI 21

Ma m̀be ha biaruru Jerusalem nso, bia kwa na Betfagi, rue ugwu Olive, m̀be ahu Jisus zigara madu abua nēso uzọ-Ya,

2 si ha, Ganu n'obodo ntà nke di na ncherita-iru unu, ngwa ngwa unu gāhu inyinya-ibu elibeworo, ya na nwa-inyinya-ibu: ọpunu ha, sekputaram ha.

3 Ọ buru kwa na onye ọ bula si unu ihe ọ bula, unu gāsi, Ha di Onye-nwe-ayi nkpa; ngwa ngwa ọ gēzite ha.

4 Ma emewo nka, ka okwu ekwuru site n'ọnu onye-amuma we mezu, si,

5 Sinu ada Zaion, Le, Eze-gi nābiakute gi, Ọ di nwayọ, Ọ nānọkwasi kwa n'inyinya-ibu, Na n'elu nwa-inyinya-ibu, bú nwa anu nēbu ibu.

- ⁶ Ndi ahu ndi nēso uzọ-Ya we ga, me dika Jisus nyere ha iwu,
- ⁷ ha we sekputa inyinya-ibu ahu, na nwa-inyinya-ibu ahu, wukwasi ha uwe-ha; O we nọkwasi ha.
- ⁸ Ndi kariri n'ìgwè madu ahu we tusa uwe-ha n'uzọ; ndi ọzọ ụbitara alaka n'osisi, tusa kwa ha n'uzọ.
- ⁹ Ìgwè madu nile ndi nāga n'iru Ya, ndi nēso kwa, nēti nkpu, si, Hosanna diri Nwa Devid: Onye agoziri agozi ka Onye ahu bu Nke nābia n'aha Onye-nwe-ayi; Hosanna n'ebe kachasi ihe nile elu.
- ¹⁰ M̀be Ọ batara na Jerusalem, obodo ahu nile we ma jijiji, si, Ònye bu Nwoke a?
- ¹¹ Ìgwè madu ahu we nāsi, Nwoke a bu Onye-amuma ahu, Jisus, Nke si na Nazaret nke Galili bia.
- ¹² Jisus we ba n'ulo uku Chineke, chupu ndi nile nēre nāzu kwa n'ulo uku Chineke, O we kpùe table nile nke ndi nābanwe ego iru, na oche nile nke ndi nēre nduru;
- ¹³ Ọ si ha, Edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Agākpọ ulom ulo ekpere: ma unu onwe-unu nēme ya ọbà ndi nāpunara madu ihe.
- ¹⁴ Ndi-isi na ndi-ngwurọ we biakute Ya n'ulo uku Chineke: O we me ka aru-ha di ike.
- ¹⁵ Ma m̀be ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwọ huru ọlu-ebube nile Ọ luru, na umuaka ndi nēti nkpu n'ulo uku Chineke, si, Hosanna diri Nwa Devid; iwe were ha nke-uku,
- ¹⁶ ha si Ya, Ì nānu okwu umuntakiri ndia nēkwu? Jisus we si ha, E: Ọ dighi m̀be ọ bula unu guru, I si n'ọnu umu ọhu na umu nānu ara me ka ọjija zue okè?
- ¹⁷ O we rapu ha, si n'obodo ahu pua je Betani, nọ ọnođu-abali n'ebe ahu.
- ¹⁸ Ma n'ututu m̀be Ọ nālaghachi n'obodo ahu, agu guru Ya.
- ¹⁹ M̀be Ọ huru otù osisi fig n'uzọ, Ọ biarue ya aru, ma Ọ hughi ihe ọ bula n'elu ya, ma-ọbughi nání akwukwọ ndu; O we si ya, Ka nkpuru ghara iputa n'elu gi ọzọ ebighi-ebi. Osisí fig ahu we kponwua n'otù m̀be ahu.
- ²⁰ M̀be ndi nēso uzọ-Ya huru ya, o ju ha anya, ha si, Òsisi fig ahu si aña kponwua n'otù m̀be a?
- ²¹ Jisus we za, si ha, N'ezie asim unu, Ọ buru na unu nwere okwukwe, ghara inwe obi abua, ọ bughi nání ihe emere osisi fig nka ka unu gēme, ma ọ buru na unu gāsi ọbuná ugwu a, Ka ewelie gi, tubà gi nime oké osimiri, agēme ihe ahu.
- ²² Ihe nile, ka ha ra, bú nke unu gāriọ n'ekpere, ma asi na unu kwere, unu gānata kwa ha.
- ²³ M̀be Ọ batara n'ulo uku Chineke, ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye nke ndi-Ju we biakute Ya m̀be O nēzị ihe, si, Ọ bu n'aha ike gini ka I nēme ihe ndia? ònye nye-kwa-ra Gi ike a?
- ²⁴ Ma Jisus zara, si ha, Mu onwem gāju kwa unu otù okwu, ọ buru na unu agwam ya, Mu onwem gāgwa kwa unu aha ike M'ji eme ihe ndia.
- ²⁵ Baptism nke Jọn, òle ebe o si puta? ò sitere n'elu-igwe, ma-ọbu na o sitere n'aka madu? Ha we kwurita n'etiti onwe-ha, si, Ọ buru na ayi asi, O sitere n'elu-igwe; Ọ gāsi ayi, N'ìhi gini kwa ka unu nējighi kwe ya?
- ²⁶ Ma ọ buru na ayi asi, O sitere n'aka madu; ayi nātu egwu ìgwè madu a; n'ìhi na madu nile nāgu Jọn dika onye-amuma.
- ²⁷ Ha we za Jisus, si, Ayi amataghi. Ọ si-kwa-ra ha, Mu onwem agaghi-agwa kwa unu aha ike M'ji eme ihe ndia.
- ²⁸ Ma gini bu uche-unu? Otù nwoke nwere umu abua; o we biakute nke-mbu, si, Nwa, je lua ọlu ta n'ubi-vine nkem.
- ²⁹ Ma ọ zara, si, Achoghghm ije: ma emesia ọ kwa uta, we je.
- ³⁰ O we biakute nke-abua, kwue otú ahu. O we za, si, Mu onwem gēje, Onye-nwe-ayi: ma

o jeghi.

31 Ònye nime ha abua mere ihe nna-ya chọrọ? Ha si, Onye mbu. Jisus si ha, N'ezie asim unu, na ndi-ona-utu na ndinyom nke nākwa iko nēbu unu uzọ abà n'ala-eze Chineke.

32 N'ihì na Jọn biakutere unu n'uzọ ezi omume, ma unu ekweghi ya: ma ndi-ona-utu na ndinyom nke nākwa iko kwere ya: ma m̀be unu huru ya, unu onwe-unu akwaghi uta ọbuná emesia, ka unu we kwere ya.

33 Nurunu ilu ọzọ: Otù nwoke di, bú nna-nwe-ulo, onye kuru ubi-vine, ́a ya ogige buruburu, gwu kwa ebe-nzocha-nkpuru-vine nime ya, wu kwa ulo-elu, were kwa ya tiyere n'aka ndi-ọlu-ubi, we je ala ọzọ.

34 Ma m̀be oge nkpuru ruru nso, o zigara ndi-orù-ya jekuru ndi-ọlu-ubi ahu, inata nkpuru-ya.

35 Ndi-ọlu-ubi ahu we jide ndi-orù-ya, pia otù onye ihe, ́u kwa nke-ọzọ, tu kwa nke-ọzọ nkume.

36 Ọzọ, o zigara ndi-orù ọzọ di ọtutu kari ndi mbu: ha we me kwa ha otú ahu.

37 Ma emesia o zigara ha ọkpara-ya, si, Ha gāsọpuru ọkparam.

38 Ma ndi-ọlu-ubi ahu, m̀be ha huru ọkpara ahu, ha sirita onwe-ha, Nka bu onye-nketa; bianu, ka ayi ́ue ya, nwere kwa ihe-nketa-ya.

39 Ha we jide ya, tupu ya n'azu ubi-vine ahu, ́ue ya.

40 Ya mere, m̀be ọ bula onye-nwe ubi-vine ahu gābia, gini ka ọ gēme ndi-ọlu-ubi ahu?

41 Ha si ya, Ọ gāla ndi ọjọ ahu n'iyì n'uzọ jorọ njọ, ọ gēwere kwa ubi-vine-ya tiye n'aka ndi-ọlu-ubi ọzọ, ndi gēnyeghachi ya nkpuru-ya n'oge-ha.

42 Jisus si ha, Ọ dighi m̀be ọ bula unu guru n'ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, Nkume nke ndi nēwu ulo juru, Nke ahu ka emere isi nkuku ulo: Ọ bu n'aka Onye-nwe-ayi ka nka sitere, Ọ bu kwa oké ọlu n'anya-ayi?

43 N'ihì nka ka M'ji si unu, Agānara unu ala-eze Chineke, we nye mba ọzọ nke nāmi nkpuru-ya.

44 Agētiwasi kwa onye dakwasiri nkume a: ma onye ọ bula ọ gādakwasi, ọ gēfesa ya dika ájá.

45 M̀be ndi-isi-nchu-aja na ndi-Farisi nuru ilu-Ya nile, ha we mara na Ọ nēkwu okwu bayere ha.

46 M̀be ha nāchọ ijide Ya, ha we tua egwu ìgwè madu nile, ebe ha guru Ya n'onye-amuma.

ISI 22

Jisus we za, gwa ha okwu ọzọ n'ilu, si,

2 Eji ala-eze Chineke tuyere otù nwoke bú eze, nke siri oriri ọlulu-nwunye nye nwa-ya nwoke,

3 zipu kwa ndi-orù-ya ikpọ ndi akporọri ibia n'oriri ọlulu-nwunye ahu: ma ha achọghì ibia.

4 Ọzọ, o zipuru ndi-orù ọzọ, si, Gwa ndi akporọri, si, Le, edozisiwom oririm: ebusiwo oke-ehim nile na anum nile azùru azù, edozisiwo ihe nile: bianu n'oriri ọlulu-nwunye nkem.

5 Ma ha lefuru ya anya, je ebe nke ha, otù onye n'ubi nke aka ya, nke-ọzọ n'ihe-ahia-ya:

6 ma ndi fọduru jidere ndi-orù-ya, me ha ihe-ihere, ́u kwa ha.

7 Ma eze ahu were iwe; o we ziga usu-ndi-agha-ya nile, la ndi-ọbụ-madu ahu n'iyì, rechapu kwa obodo-ha ọku.

8 M̀be ahu ọ si ndi-orù-ya, Edozisiwo ọlulu-nwunye nkem, ma ndi akporọri ekwesighi.

- ⁹ Ya mere, ganu n'abata uzọ nile, ka ha ra kwa, bú ndi unu gāhu, kpọ ha bia n'oriri ọlulu-nwunye nkem.
- ¹⁰ Ndi-orù ahu we pua ga n'uzọ nile, me ka madu nile ha huru zukọ, ka ha ra, ma ajo madu ma ezi madu: ulo anālu nwunye we juputa na ndi nọduru na nri.
- ¹¹ Ma m̀be eze ahu batara ikiri ndi nọduru na nri, ọ hu n'ebe ahu otù nwoke nke nēyighi uwe ọlulu-nwunye:
- ¹² o we si ya, Eyīm, ì si aña bata n'ebe a nēyighi uwe ọlulu-nwunye? Ma o kpuchiri ọnu.
- ¹³ M̀be ahu eze ahu siri ndi nējere ya ozi, Kenu ya ukwu na aka, tupu ya n'ọchichiri nke èzí; n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-ikekere-ezé ahu gādi.
- ¹⁴ N'ihì na ndi akpọworo di ọtutu, ma ndi arọputaworo di ole-na -ole.
- ¹⁵ M̀be ahu ndi-Farisi gara, we ọa ìzù otù ha gēme ka Ọ ma n'onyà n'okwu.
- ¹⁶ Ha we zigara Ya ndi nēso uzọ-ha, ha na ndi Herod, si, Onye-ozizí, ayi amatawo na I bu onye ezi-okwu, na I nēzí kwa uzọ Chineke n'ezi-okwu, na I dighi-asọ kwa onye ọ bula anya: n'ihì na I dighi-ele madu anya n'iru.
- ¹⁷ Ya mere, gwa ayi, Gini bu uche-Gi? Ò ziri ezi n'iwu itu ùtú nye Sisa, ma -ọbu na ò zighi ezi?
- ¹⁸ Ma Jisus mara ajo ihe-ha, Ọ si, Gini mere unu nānwam, ndi-iru-abua?
- ¹⁹ Gosinum ego nke ùtú. Ha we wetara Ya otù shilling.
- ²⁰ Ọ si ha, Ònye nwe onyinyo a na ihe a edekwasiri ya?
- ²¹ Ha si Ya, Sisa nwe. M̀be ahu Ọ si ha, Ya mere, nyeghachinu Sisa ihe nke Sisa, nyeghachi-kwa-nu Chineke ihe nke Chineke.
- ²² M̀be ha nuru ya, o we ju ha anya, ha we rapu Ya, je nke ha.
- ²³ N'ubọchi ahu ndi-Sadusi biakutere Ya nāsi na nbilite-n'ọnwu adigh: ha we jua Ya,
- ²⁴ si, Onye-ozizí, Moses siri, Ọ buru na nwoke anwua, nēnweghi umu, nwa-nne-ya nwoke gālu ọlu kwesiri nwa-nne di n'ebe nwunye-ya nọ, me ka nkpuru toputara nwa-nne-ya.
- ²⁵ Ma umu-nne-ndikom asa di n'etiti ayi: nke-mbu luru nwunye, we nwua, ma ebe ọ nēnweghi nkpuru ọ rapuru nwunye-ya nye nwa-nne-ya;
- ²⁶ otù a ka nke-abua me-kwa-ra, nke-atọ kwa, rue nke-asa.
- ²⁷ M̀be ha nile nwusiri nwanyi ahu nwu-kwa-ra.
- ²⁸ Ya mere, na nbilite-n'ọnwu nwùnye onye n'etiti ha asa ka ọ gābu? n'ihì na ha nile nwere ya na nwunye.
- ²⁹ Ma Jisus zara, si ha, Unu nēhie uzọ, ebe unu amataghi ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, ma-ọbu ike Chineke.
- ³⁰ N'ihì na nime nbilite-n'ọnwu ha alughi nwunye, enyeghi kwa ha n'ọlulu-di, kama ha di ka ndi-mọ-ozi di n'elu-igwe.
- ³¹ Ma n'okwu bayere nbilite-n'ọnwu nke ndi nwuru anwu, ùnu agughi okwu Chineke gwara unu, si,
- ³² Mu onwem bu Chineke nke Abraham, na Chineke nke Aisak, na Chineke nke Jakob? Chineke abughi Chineke nke ndi nwuru anwu, kama Ọ bu nke ndi di ndu.
- ³³ Ma m̀be ìgwè madu nile nuru ya, ibobo ozizí-Ya nwuru ha n'aru.
- ³⁴ Ma ndi-Farisi, m̀be ha nuru na O mereri ka ndi-Sadusi kpuchie ọnu-ha, ha zukọrọ n'otù ebe.
- ³⁵ Otù onye n'etiti ha, bú onye-iwu, we jua Ya ajuju, nānwa Ya,
- ³⁶ si, Onye-ozizí, òle ihe di uku nke enyere n'iwu nime iwu-ayi?
- ³⁷ Ọ si ya, I gēwere obi-gi dum, were kwa nkpuru-obi-gi dum, were kwa uche-gi dum, hu

Onye-nwe-ayi Chineke-gi n'anya.

³⁸ Nka bu ihe uku na ihe mbu enyere n'iwu.

³⁹ Ihe nke-abua nke yiri ya bu nka, I gāhu onye-aḅata-obi-gi n'anya dika onwe-gi.

⁴⁰ Iwu dum, na ndi-amuma Chineke, nēkokwasi n'ihe abua ndia enyere n'iwu.

⁴¹ Ma mḅe ndi-Farisi zukosiri, Jisus juru ha,

⁴² si, Gini bu uche-unu bayere Kraist ahu? Nwà onye ka Ọ bu? Ha si Ya, Nwa Devid.

⁴³ Ọ si ha, Dèvid si kwa aña kpọ Ya Onye-nwe-ya nime Mọ Nsọ, si,

⁴⁴ Onye-nwe-ayi siri Onye-nwem, Nọdu ala n'aka-nrim, Rue mḅe M'gētiye ndi-iro-Gi n'okpuru ukwu-Gi abua?

⁴⁵ Ya mere, ọ buru na Devid akpọ Ya Onye-nwe-ya, Ò si aña buru Nwa-ya?

⁴⁶ Ma ọ dighi onye ọ bula puru iza Ya okwu, ọ dighi kwa onye nwere anya-ike site n'ubochi ahu iju Ya ajuju ọzọ.

ISI 23

Mḅe ahu Jisus gwara ìgwè madu nile na ndi nēso uzọ-Ya okwu,

² si, N'oché Moses ka ndi-ode-akwukwọ na ndi-Farisi nọduru:

³ ya mere, ihe nile, ka ha ra, bú nke ha gāsi unu me, menu ihe ndia, debe kwa ha: ma unu emela dika ọlu nile ha si di; n'ihì na ha nēkwu, ma ha adighi-eme.

⁴ Ma ha nēke ibu di arọ di kwa ike obubu, tukwasi ha n'ubu madu; ma ha onwe-ha achọghì jì otù nkpsì-aka-ha wezuga ha.

⁵ Ma ọlu-ha nile ka ha nālu ka madu we kiri ha: n'ihì na ha nēme ka phylactery nile ha di obosara, me kwa ka ọnu-ọnu uwe-ha di uku,

⁶ ha nāhu kwa isi ọnọdu nile n'oriri nile unu n'anya, na isi oché nile n'ulo-nzukọ-unu,

⁷ na ekele n'oma-ahia nile unu, na ka madu nākpọ ha, Rabai.

⁸ Ma ka aghara ikpọ unu onwe-unu, Rabai: n'ihì na otù Onye bu Onye-ozizí-unu, ma unu onwe-unu nile bu umu-nna.

⁹ Unu akpọ-kwa-la onye ọ bula nna-unu n'elu uwa: n'ihì na otù Onye bu Nna-unu, Ya bu Onye nke elu-igwe.

¹⁰ Ka aghara kwa ikpọ unu ndi-ndú, n'ihì na otù Onye bu Onye-ndú-unu, Ya bu Kraist ahu.

¹¹ Ma onye dikariri uku n'etiti unu gābu onye nējere unu ozi.

¹² Ma onye ọ bula nke gēweli onwe-ya elu, agēweda ya; onye ọ bula nke gēweda kwa onwe-ya, agēweli ya elu.

¹³ Ma ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwọ na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu nēmechi uzọ ala-eze elu-igwe n'iru madu: n'ihì na unu onwe-unu abataghi, unu adighi-ekwe kwa ndi nābata ka ha bata.

¹⁴ Ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwọ na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu nēripiā ulo ndinyom di-ha nwuru, nēkpe kwa ogologo ekpere ka madu we hu unu: unu gēnwe ezi ọmuma-ikpe gabigara okè kari ndi ọzọ.

¹⁵ Ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwọ na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu nējeghari n'oké osimiri na ala kpọrọ nku buruburu ka unu me otù onye ka o so uzọ-unu; ma mḅe ọ ghọrọ otú ahu, unu nēme ya okpukpu abua nwa ọku ala-mọ kari onwe-unu.

¹⁶ Ahuhu gādiri unu, ndi-ndú ìsì, ndi si, Onye ọ bula nke gēji ulo nsọ Chineke ñu iyí, ọ bughi ihe; ma onye ọ bula nke gēji ọla-edo nke ulo nsọ ahu ñu iyí, o jì ugwọ.

¹⁷ Ndi-nzuzu na ndi-ìsì: n'ihì na òle nke dikariri uku, ọla-edo ahu, ma-ọbu ulo nsọ nke doro

ọla-edo ahu nsọ?

18 Unu si kwa, Onye ọ bula nke gēji ebe-ichu-àjà ñu iyí, ọ bughi ihe; ma onye ọ bula nke gēji ihe-onyinye di n'elu ya ñu iyí, o ji ugwo.

19 Ndi-ìsì: n'ihì na òle nke ka uku, ihe-onyinye, ma-ọbu ebe-ichu-àjà nke nēdo ihe-onyinye ahu nsọ?

20 Ya mere, onye ji ebe-ichu-àjà ahu ñu iyí, o ji ya, na ihe nile di n'elu ya, ñu iyí.

21 Onye ji kwa ulo nsọ ahu ñu iyí, o ji ya, na Onye bi nime ya, ñu iyí.

22 Onye ji kwa elu-igwe ñu iyí, o ji oche-eze Chineke, na Onye nọduru n'elu ya, ñu iyí.

23 Ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwo na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu nēnye otù uzọ n'uzọ iri nke nkpa-akwukwo nēsì ìsì utọ na anise na cummin, unu arapuwo kwa ihe ka arọ n'iwu, bú ikpé, na ebere, na okwukwe: ma ọ di nkpa ka unu me ihe ndia, ka unu ghara kwa irapu ihe ahu.

24 Ndi-ndú ìsì, ndi nāzapu anwu ntà, ma unu nēloda camel.

25 Ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwo na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu nēme ka azu iko na afere di ọcha, ma n'ime ha juputara site n'ipunara madu ihe na ejideghi-onwe-unu.

26 Gi Farisi kpuru ìsì, buru uzọ me ka ime iko na afere di ọcha, ka azu-ha we ghọ kwa ọcha.

27 Ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwo na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu yiri ili eteworo nzu, nke nēgosi onwe-ha dika ihe ọma n'ihè, ma n'ime ha juputara n'okpukpu nke ndi nwuru anwu, na adighi-ọcha nile.

28 Otú a unu onwe-unu nēgosi kwa onwe-unu nye madu n'ihè dika ndi ezi omume, ma n'ime unu juputara n'iru-abua na ihe nēmebi iwu.

29 Ahuhu gādiri unu, ndi-ode-akwukwo na ndi-Farisi, ndi-iru-abua; n'ihì na unu nēwu ìlì ndi-amuma, nēdozi kwa ebe anēlì ndi ezi omume,

30 unu nāsi kwa, Ọ buru na ayi nọri n'ubochi nna-ayi-hà, ayi agaghi-eso ha n'inweko ọbara ndi-amuma.

31 Ya mere unu nāba àmà megide onwe-unu, na unu bu umu nke ndi buru ndi-amuma.

32 Unu onwe-unu mezu kwa ihe-ọtùtù nke nna-unu-hà.

33 Unu agwo, unu aju-ala, ùnu gēsì aña banari ikpé nke oku ala-mọ?

34 N'ihì nka, le, Mu onwem nēzitere unu ndi-amuma, na ndi-amam-ihe, na ndi-ode-akwukwo: ufodu nime ha ka unu gēbu, kpogide kwa ha n'obe; ufodu nime ha ka unu gāpia kwa ihe n'ulo-nzukọ-unu, si kwa n'otù obodo nēsobu ha ga obodo ọzọ:

35 ka ọbara ndi ezi omume nile awusiworo n'elu uwa we biakwasi unu, site n'ọbara Ebel onye ezi omume ahu rue ọbara Zakaraia nwa Barakaia, onye unu buru n'abata ulo nsọ na ebe-ichu-àjà-unu.

36 N'ezie asim unu, ihe ndia nile gābiakwasi ọbọ a.

37 Jerusalem, Jerusalem, nke nēbu ndi-amuma, nke nēwere kwa nkume atu ndi eziteworo ya! ọtutu mbe ole ka M'chorọ ichikọ umu-gi, ọbuná dika nneku-okuku nāchikọ umu-ya n'okpuru nkù-ya abua, ma unu achoghi!

38 Le, anārapuru unu ulo-unu ka ọ tọbọrọ n'efu.

39 N'ihì na asim unu, Unu agaghi-ahum ọzọ site n'ubu a ma-ọli, rue mbe unu gāsi, Onye agoziri agozì ka Onye ahu bu Nke nābia n'aha Onye-nwe-ayi.

Jisus we si n'ulo uku Chineke pua, we nāga n'uzọ-Ya; ndi nēso uzọ-Ya we biakute Ya igosi Ya owuwu-ulo nile nke ulo uku Chineke.

² Ma Ọ zara, si ha, Ụnu ahughi ihe ndia nile? n'ezie asim unu, Agaghi-arapu otù nkume ma-ọli n'ebe a n'elu nkume-ibe-ya, nke anāgaghi-akwatu n'ala.

³ M̄be Ọ nānọdu n'elu ugwu Olive, ndi nēso uzọ-Ya we biakute Ya iche, si, Gwa ayi, òle m̄be ihe ndia gābu? gini gābu kwa ihe-iriba-ama nke ọbibia-Gi, na nke ọgwugwu oge a?

⁴ Jisus we za, si ha, Lezienụ anya ka onye ọ bula ghara iduhie unu.

⁵ N'ihị na ọtutu madu gābia n'aham, si, Mu onwem bu Kraist ahu; ha gēduhie kwa ọtutu madu.

⁶ Unu gāje inu okwu agha di iche iche na akukọ agha di iche iche: lenu ka unu ghara itu ujo: n'ihị na ihe ndia aghaghi iputa; ma ọgwugwu ihe nile akērughị.

⁷ N'ihị na mba gēbili imegide mba ọzọ, ala-eze gēbili kwa imegide ala-eze ọzọ: oké unwu na ala-oma-jijiji gādi kwa n'ebe di iche iche.

⁸ Ma ihe ndia nile bu nmalite ihe-n̄bu.

⁹ M̄be ahu ka ha gārara unu nye na nkpābu, ha gēbu kwa unu: mba nile gākpọ kwa unu asì n'ihị aham.

¹⁰ M̄be ahu ka ọtutu madu gāma kwa n'onyà, rara kwa ibe-ha nye, kpọ kwa ibe-ha asì.

¹¹ Ọtutu ndi-amuma ugha gēbili kwa, duhie kwa ọtutu madu.

¹² N'ihị na ihe nēmebi iwu gāba uba, ihu-n'anya nke ndi ka n'etiti madu gāju kwa oyi.

¹³ Ma onye were ntachi-obi nọgide rue ọgwugwu ihe nile, onye ahu ka agāzọputa.

¹⁴ Agēkwusa kwa ozi oma nka nke ala-eze elu-igwe n'elu-uwa dum madu bi, ka ọ buru àmà nye mba nile; m̄be ahu ka ọgwugwu ihe nile gēru kwa.

¹⁵ Ya mere, m̄be ọ bula unu gāhu ihe-árú nke nākpata itọbọrọ-n'efu, nke ekwuru site n'ọnu Daniel onye-amuma, ka ọ nēguzo n'ebe nsọ unu (onye nāgu, ya tugharia uche),

¹⁶ m̄be ahu ndi nọ na Judia, ka ha ịalaga n'ugwu:

¹⁷ onye nọ n'elu ulo, ya ghara iridata ikwapu ihe di n'ulo-ya:

¹⁸ onye nọ kwa n'ubi, ya ghara ilaghachi ichiri uwe uku ya.

¹⁹ Ma ahuhu gādiri ndi di ime na ndi nēnye nwa ara na m̄be ahu.

²⁰ Ma kpenu ekpere ka n̄apu-unu ghara idi na m̄be oyi, ma-ọbu n'ubochi-izu-ike:

²¹ n'ihị na m̄be ahu ka nkpābu uku gādi, nke ihe dika ya akādighi site na nmalite uwa rue m̄be a, é-è, ọ gaghi-adi kwa ma-ọli.

²² Ọ buru kwa na emeghi ubochi ahu ka ha di nkpirikpi, agaghi-azọputa madu ọ bula: ma n'ihị ndi arọputara agēme ka ubochi ahu di nkpirikpi.

²³ M̄be ahu ọ buru na onye ọ bula gāsi unu, Le, Kraist nọ n'ebe a, ma-ọbu, N'ebe a; unu ekwela.

²⁴ N'ihị na Kraist ugha di iche iche na ndi-amuma ugha gēbili, gosi kwa ihe-iriba-ama uku di iche iche na ọlu-ebube uku di iche iche; iduhie ọbuná ndi arọputara, ma ọ buru na ọ gēkwe me.

²⁵ Le, agwawom unu m̄be akēmeghi ya.

²⁶ Ya mere, ọ buru na ha gāsi unu, Le, Ọ nọ n'ọhia; unu apula: Le, Ọ nọ n'ime-ulo; unu ekwela.

²⁷ N'ihị na dika àmùmà si n'Ọwuwa-anyanwu puta, gosi kwa onwe-ya rue Ọdida-anyanwu; otú a ka ọbibia Nwa nke madu gādi.

²⁸ Ebe ọ bula ozu di, n'ebe ahu ka udele gēzukọ.

²⁹ Ma ngwa ngwa, m̄be nkpābu m̄be ahu gasiri, anyanwu gāba ọchichiri, ọnwā agaghi-

enye kwa ìhè-ya, kpakpando nile gāda kwa site n'elu-igwe, agēme kwa ka ike nile nke elu-igwe me nkpatu:

³⁰ m̀be ahu ka ihe-iriba-ama nke Nwa nke madu gāputa kwa ìhè n'elu-igwe: m̀be ahu ka ebo nile nke uwa gēti kwa aka n'obi, ha gāhu kwa Nwa nke madu ka Ọ nābia n'elu igwe-oji nile nke elu-igwe n'ike na oké ebube.

³¹ Ọ gēwere kwa opì uku zipu ndi-mọ-ozì-Ya, ha gēme kwa ka ndi nke Ya arọputara si n'ifufe anọ zukọ, site n'otù nsọtụ elu-igwe rue nsọtụ-ya ọzọ.

³² Ma site n'aru osisi fig mutanu ilu-ya: m̀be ọ bula alaka-ya dibara nrò uḅu a, pute kwa akwukwọ-ndu-ya, unu mara na m̀be okpom-ọku di nso;

³³ otú a unu onwe-unu kwa, m̀be ọ bula unu gāhu ihe ndia nile, maranu na Ọ nọ nso, n'ọnu-uzọ.

³⁴ N'ezie asim unu, Ọbọ a agaghi-agabiga ma-ọli, rue m̀be ihe ndia nile gēme.

³⁵ Elu-igwe na uwa gāgabiga, ma okwu nile nkem agaghi-agabiga ma-ọli.

³⁶ Ma ọ dighi onye ọ bula matara ihe bayere ubọchi na oge hour ahu, ọbuná ndi-mọ-ozì nke elu-igwe amataghi, Ọkpara ahu amataghi kwa, kama ọ bu nání Nnam matara.

³⁷ Ọ bu kwa dika ubọchi Noa diri, otú a ka ọbibia Nwa nke madu gādi.

³⁸ N'ihì na dika ha nọ na m̀be ahu nke bū oké iju-miri ahu uzọ nēri ihe nānu kwa ihe-ọnuu, nālu nwunye, nēnye kwa n'ọlulu-di, rue ubọchi Noa batara n'ubọ-ya,

³⁹ ha amaghi kwa rue m̀be oké iju-miri ahu biara, kpopu ha nile; otú a ka ọbibia Nwa nke madu gādi.

⁴⁰ M̀be ahu madu abua gānọ n'ubì; ewere otù, rapu kwa otù:

⁴¹ ndinyom abua ganēgwe nri na nkume-igwe-nri; ewere otù, rapu kwa otù.

⁴² Ya mere, nēchenu nche: n'ihì na unu amataghi ubọchi Onye-nwe-unu gābia.

⁴³ Ma unu mara nka, na ọ buru na nna-nwe-ulo matarari oge nche onye-ori gābia, ọ ganēche nche, ọ gaghi-ekwe kwa ka egwupú ulo-ya.

⁴⁴ N'ihì nka unu onwe-unu buru kwa ndi edoziworo: n'ihì na n'oge hour nke unu nēchèghi ka Nwa nke madu gābia.

⁴⁵ Ònye kwa bu orù ahu kwesiri ka atukwasi ya obi, nke nwe-kwa-ra uche, nke onye-nwe-ya mere onye-isi èzí-na-ulo-ya, inye ha ihe eji azù ha n'oge-ya?

⁴⁶ Ngozi nādiri orù ahu, onye, m̀be onye-nwe-ya gābia, ọ gāhu ya ka ọ nēme otú a.

⁴⁷ N'ezie asim unu, na ọ gēme ya onye-isi ihe nile o nwere.

⁴⁸ Ma ọ buru na orù ọjọ ahu gāsi n'obi-ya, Onye-nwem nānọ ọdù di anya;

⁴⁹ ọ buru kwa na ọ gāmalite iti ndi-orù-ibe-ya aka, so kwa ndi nānubiga manya ókè nēri nānu kwa;

⁵⁰ onye-nwe orù ahu gābia n'ubọchi ọ nēleghi anya ya, na n'oge hour ọ nāmaghi,

⁵¹ ọ gēḅubi kwa ya nkpirikpi abua, kè òkè nye ya n'etiti ndi-iru-abua: n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-ikekere-ezé ahu gādi.

ISI 25

M̀be ahu agēji ala-eze elu-igwe tuyere umu-aḅoghọ iri, ndi chiri ọwa-ha, pua izute onye nālu nwunye ọhu.

² Ma ise nime ha bu ndi-nzuzu, ise bu kwa ndi nwere uche.

³ N'ihì na ndi-nzuzu ahu, m̀be ha chiri ọwa-ha, ha ejighi manu n'aka-ha:

⁴ ma ndi ahu nwere uche ji manu n'aria-ha tiyere ọwa-ha.

- ⁵ Ma m̀be onye nālu nwunye ọ́hu nānọ́ ọ́dù di anya, ha nile rubere ura we raru.
- ⁶ Ma n'etiti abali iti-nkpu dara, Le, onye nālu nwunye ọ́hu! Putanu izute ya.
- ⁷ M̀be ahu umu-àbọghọ́ ahu nile biliri, we dozie ọ́wa-ha.
- ⁸ Ndi-nzuzu we si ndi nwere uche, Nye ayi ufọ́du na manu-unu; n'ihì na ọ́wa-ayi nānyu anyu.
- ⁹ Ma ndi nwere uche zara, si, É-è, eleghi anya ọ́ gaghi-ezuru ayi na unu: kama jekurunu ndi nēre, zuru nye onwe-unu.
- ¹⁰ Ma m̀be ha nēje izú, onye nālu nwunye ọ́hu biara; ndi edoziworo we so ya ba n'oriri ọ́lulu-nwunye: ewe mechie uzọ́.
- ¹¹ Emesia umu-àbọghọ́ fọ́durú bia kwa, nāsi, Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, meghere ayi uzọ́.
- ¹² Ma ọ́ zara, si, N'ezie asim unu, amataghm unu.
- ¹³ Ya mere, nēchenu nche, n'ihì na unu amataghi ubọ́chi ahu ma-ọ́bu oge hour ahu.
- ¹⁴ N'ihì na ọ́ di ka m̀be madu, m̀be ọ́ gaje inọ́du n'ala ndi ọ́zọ́, ọ́ kpọ́rọ́ ndi-orù nke aka ya, rara ihe nile o nwere nye n'aka-ha.
- ¹⁵ Otù ka ọ́ nyere talent ise, nke-ọ́zọ́ talent abua, nke-ọ́zọ́ otù talent; o nye onye ọ́ bula dika ike nke aka ya ra; o we je inọ́du n'ala ndi ọ́zọ́.
- ¹⁶ Ngwa ngwa onye nara talent ise ahu gara were ha zua ahia, we rita urù talent ise ọ́zọ́.
- ¹⁷ Otù ahu onye nara talent abua ahu rita-kwa-ra talent abua ọ́zọ́.
- ¹⁸ Ma onye nara otù talent ahu jere gwu ala, zobe ego onye-nwe-ya.
- ¹⁹ Ma m̀be ogologo oge gasiri onye-nwe ndi-orù ahu bia, ya na ha we piazì.
- ²⁰ Onye ahu nke nara talent ise we biakute ya weta talent ise ọ́zọ́, si, Onye-nwe-ayi, i rara talent ise nyem n'aka: le, eritaram talent ise ọ́zọ́ n'urù.
- ²¹ Onye-nwe-ya siri ya, I mere nke-ọ́ma, ezi orù nke kwesiri ka atukwasi gi obi: i kwesiri ka atukwasi gi obi n'umu ihe ole-na-ole, m'gēme gi onye-isi ọ́tutu ihe: ba n'ọ́nù nke onye-nwe-gi.
- ²² Onye nara talent abua ahu we biakute kwa ya, si, Onye-nwe-ayi, i rara talent abua nyem n'aka: le, eritaram talent abua ọ́zọ́ n'urù.
- ²³ Onye-nwe-ya siri ya, I mere nke-ọ́ma, ezi orù nke kwesiri ka atukwasi gi obi; i kwesiri ka atukwasi gi obi n'umu ihe ole-na-ole, m'gēme gi onye-isi ọ́tutu ihe: ba n'ọ́nù nke onye-nwe-gi.
- ²⁴ Onye narari otù talent ahu we biakute kwa ya, si, Onye-nwe-ayi, amaram i na i bu madu aka ike, nēwe ihe ubi n'ebe i nāghaghi nkpuru, nāchikọ́puta kwa n'ebe i nāfuchagh:
- ²⁵ m'we tua egwu, we je zobe talent nke gi n'ala: le, i nwere nke gi.
- ²⁶ Ma onye-nwe-ya zara, si ya, Ajọ́ orù nke di ume-ngwu, i matara na anamewe ihe ubi n'ebe m'nāghaghi nkpuru, nāchikọ́puta kwa n'ebe m'nāfuchaghi;
- ²⁷ ya mere, ọ́ di gi nkpá iwere egom tiye n'aka ndi nā́banwe ego, m̀be m'biara mu onwem gānaghachi kwa nkem, ya na uma.
- ²⁸ Ya mere, napunu ya talent ahu, were kwa ya nye onye ahu nke nwere talent iri ahu.
- ²⁹ N'ihì na onye ọ́ bula nke nwere ka agēnye, ọ́ gēnwebiga kwa ókè: ma site n'aka onye nēnweghi, ọ́buná ihe o nwere ka agānapu ya.
- ³⁰ Tupu-kwa-nu orù a nābaghi n'ihe n'ọ́chichiri nke èzí: n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-ikekere-ezé ahu gādi.
- ³¹ Ma m̀be ọ́ bula Nwa nke madu gābia n'ebube-Ya, Ya na ndi-mọ́-ozì nile, m̀be ahu ka Ọ́ gānọkwasi n'ọ́che-eze nke ebube-Ya:

- ³² ma n'iru Ya ka agēme ka mba nile zukọ: Ọ gēkewaputa kwa ha, otù n'aru ibe-ya, dika onye nāzù aturu nēkewaputa aturu n'umu-ewu:
- ³³ Ọ gēdebe kwa aturu n'aka-nri-Ya, ma umu-ewu n'aka-ekpe.
- ³⁴ M̄be ahu Eze ahu gāsì ndi nọ n'aka-nri-Ya, Bianu, ndi agoziri agozi nke Nnam, ketanu ala-eze edoziworo unu site na ntọ-ala nke uwa:
- ³⁵ n'ihì na agu gurum, unu we nyem ihe M'gēri: akpiri kpọrọm nku, unu we kuru miri nyem: abum ọbịa, unu we kpọbatam;
- ³⁶ aḅaram ọtọ, unu we ọkwasim ákwà: aru adighm ike, unu we letam: anọm n'ulo-nkpọrọ, unu we biakutem.
- ³⁷ M̄be ahu ndi ezi omume ahu gāza Ya, si, Onye-nwe-ayi, òle m̄be ayi huru Gi ka agu nāgu Gi, ayi we zùà Gi? ma-ọbu ka akpiri nākpọ Gi nku, ayi we kuru miri nye Gi?
- ³⁸ Òle m̄be ayi hu-kwa-ra Gi ka I bu ọbịa, ayi we kpọbata Gi? ma-ọbu ka I nāḅa ọtọ, ayi we ọkwasi Gi ákwà?
- ³⁹ Òle m̄be ayi hu-kwa-ra Gi ka aru nādighi ike, ma-ọbu n'ulo-nkpọrọ, ayi we biakute Gi?
- ⁴⁰ Eze ahu gāza kwa, si ha, N'ezie asim unu, Ka ọ ra, bú otú unu si me ya nye otù onye nime umu-nnam ndia, bú ndi dikarisiri ntà, Mu ka unu mere ya nye.
- ⁴¹ M̄be ahu Ọ gāsì kwa ndi nọ n'aka-ekpe-Ya, Puanu n'irum, ndi anābu ọnu, ga n'ọku ebighi-ebi ahu nke edoziworo nye ekwensu na ndi-mọ-ozì-ya:
- ⁴² n'ihì na agu gurum, ma unu enyeghm ihe M'gēri: akpiri kpọrọm nku, ma unu ekughi miri nyem:
- ⁴³ abum ọbịa, ma unu akpọbataghm; aḅaram ọtọ, ma unu eḅokwasighm ákwà; aru adighm ike, anọkwam n'ulo-nkpọrọ, ma unu eletaghm.
- ⁴⁴ M̄be ahu ndi ahu gāza kwa, si, Onye-nwe-ayi, òle m̄be ayi huru Gi ka agu nāgu Gi, ma-ọbu ka akpiri nākpọ Gi nku, ma-ọbu ka I bu ọbịa, ma-ọbu ka I nāḅa ọtọ, ma-ọbu ka aru nādighi Gi ike, ma-ọbu ka I nọ n'ulo-nkpọrọ, ma ayi ejereghi Gi ozi?
- ⁴⁵ M̄be ahu Ọ gāza ha, si, N'ezie asim unu, Ka ọ ra, bú otú unu nēmeghi ya nye otù onye nime ndia dikarisiri ntà, Mu ka unu nēmeghi ya nye.
- ⁴⁶ Ndia gāpu je ba n'ahuhu-nmehie ebighi-ebi: ma ndi ezi omume gābà na ndu ebighi-ebi.

ISI 26

- O** rue, m̄be Jisus kwubìri okwu ndia nile, Ọ si ndi nēso uzọ-Ya,
- ² Unu matara na m̄be ubọchi abua gasiri ememe ngabiga nābia, arara kwa Nwa nke madu nye ka akpọgide Ya n'obe.
- ³ M̄be ahu ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye nke ndi-Ju zukọrọ n'obí onye-isi-nchu-àjà, onye anākpọ Kaiafas;
- ⁴ ha we ḅakọ ìzù ka ha we were aghughọ jide Jisus, ḅue Ya.
- ⁵ Ma ha siri, Ọ bughi n'ememe a, ka ùzù we ghara iputa n'etiti ndi-Ju.
- ⁶ Ma m̄be Jisus nọ na Betani, n'ulo Saimon onye-ekpenta,
- ⁷ otù nwanyi biakutere Ya nke nēji ite alabaster, nke manu-otite di oké ọnu-ahia nke-uku di ya, o we wusa manu-otite ahu n'isi-Ya, m̄be Ọ nọduru na nri.
- ⁸ Ma m̄be ndi nēso uzọ-Ya huru ya, iwe were ha nke-uku, ha si, Èji ila-n'iyì nka me gini?
- ⁹ N'ihì na apuru ire manu-otite a oké ọnu-ahia, we nye ndi-ọbeye.
- ¹⁰ Ma m̄be Jisus mara ya, Ọ si ha, Gini mere unu nēsoḅu nwanyi a? n'ihì na ọ luru ọlu ọma n'arum.

- 11 N'ihì na unu nwere ndi-òbeye n'etiti unu m̀be nile; ma unu enweghi Mu onwem m̀be nile.
- 12 N'ihì na n'iwusi manu-otite a n'arum, o mere ya ka o we doziem n'olìlì.
- 13 N'ezie asim unu, Ebe ọ bula agèkwusa ozi ọma nka n'uwa dum, agèkwuta kwa ihe nke nwanyi a mere, ka ọ buru ihe-ncheta-ya.
- 14 M̀be ahu otù onye nime ndi-ozì iri na abua ahu, onye anākpọ Judas Iskariot, jekuru ndi-isi-nchu-àjà,
- 15 si, Gini ka unu nāchọ inyem, mu onwem gārara kwa Ya nye n'aka-unu? Ha we tù orú ego ọla-ọcha na iri nye ya.
- 16 Site na m̀be ahu o we chọ oghere irara Ya nye.
- 17 Ma n'ubochi mbu nke achicha ekoghi-eko ndi nēso uzọ-Ya biakutere Jisus, si, Òle ebe I nāchọ ka ayi doziere Gi ka I we rie oriri ngabiga?
- 18 O we si, Jenu n'obodo a jekuru onye di otú a, si ya, Onye-ozizí si, Ogem di nso; Mu na ndi nēso uzọm nēme ememe ngabiga n'ulo-gi.
- 19 Ndi nēso uzọ-Ya we me dika Jisus nyere ha iwu; ha we dozie ememe ngabiga.
- 20 Ma m̀be o ruru anyasi, Ya na ndikom iri na abua ahu ndi nēso uzọ-Ya nọduru na nri;
- 21 m̀be ha nēri ihe, Ọ si, N'ezie asim unu, na otù onye si n'etiti unu puta gāraram nye.
- 22 O we wuta ha ri nne, ha nile n'otù n'otù we malite isi Ya, Ọ bu mu, Onye-nwe-ayi?
- 23 Ma Ọ zara, si, Onye nke Mu na ya sukọrọ aka n'afere, onye ahu gāraram nye.
- 24 Nwa nke madu nāla, dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ bayere Ya: ma ahuhu gādiri nwoke ahu onye anēsite n'aka-ya rara Nwa nke madu nye. Ọ buru na amughi nwoke ahu ọ gādi ya nma.
- 25 Judas, onye nārara ya nye, we za, si, Ọ bu mu, Rabai? Ọ si ya, Gi onwe-gi kwuru.
- 26 M̀be ha nēri ihe, Jisus we nara ọbe achicha, gozie ya, nyawa ya; O we nye ndi nēso uzọ-Ya, si, Naranu, rie; nka bu arum.
- 27 O we nara iko, kele kwa, we nye ha, si, Unu nile nua nime ya;
- 28 n'ihì na nka bu ọbaram nke ọbụba-ndu, nke anāwusiri ọtutu madu ka ewe ọaghara nmehie.
- 29 Ma asim unu, M'gaghi-añu ma-ọlì site n'uḅu a n'ìhe a si n'osisi vine puta, rue ubochi ahu m̀be Mu na unu gāñu ya ọhu n'ala-eze Nnam.
- 30 M̀be ha b̀siri abù, ha pua je ugwu Olive.
- 31 M̀be ahu Jisus si ha, Agēme ka unu onwe-unu nile ma n'onyà n'arum abali ta: n'ihì na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, M'gētìḅu Onye-ọzùzù-aturu, agāḅasa kwa aturu nke ìgwè aturu-ya.
- 32 Ma m̀be emere ka M'si n'ọnwu bilie, M'gēburu unu uzọ ga Galili.
- 33 Ma Pita zara, si Ya, Ọ buru na agēme madu nile ka ha ma n'onyà n'aru Gi, agaghi-eme ka mu onwem ma n'onyà m̀be ọ bula.
- 34 Jisus si ya, N'ezie asim i, na n'abali a, m̀be oke-ọkuku akākwaghi ákwá, i gāḡonarim uḅò atọ.
- 35 Pita si Ya, Ọ buru na ọ di nkpa ọbuná ka m'so Gi nwua, agaghm-agonari Gi ma-ọlì. Ọ bu kwa otú a ka ndi ahu nile ndi nēso uzọ-Ya kwuru.
- 36 M̀be ahu Jisus na ha biarue ogige anākpọ Getsemane, Ọ we si ndi nēso uzọ-Ya, Nọdunu n'ebe a, rue m̀be M'gēje n'ebe ahu kpe ekpere.
- 37 O we kuru Pita na umu Zebedi abua tiyere Onwe-ya, o we malite iwuta Ya n'obi, obi malite-kwa-ra ilọ Ya miri.

- 38 M̀be ahu Ọ si ha, Ọ nēwuta nkpuru-obim nke-uku, rue ọnwu: nọgidenu n'ebe a, som nēche nche.
- 39 O we ga n'iru nke-ntà, da kpuchiè iru-Ya n'ala, we kpe ekpere, si, Nnam, ọ buru na ọ gēkwe me, ka iko a gabigam: ma ọ bughi dika Mu onwem nāchọ, kama dika Gi onwe-gi nāchọ.
- 40 O we biakute ndi nēso uzọ-Ya, Ọ hu ha ka ha nāraru ura, O we si Pita, Ònu di otú a nēnweghi ike isom che nche otù oge hour?
- 41 Nēchenu nche, nēkpe-kwa-nu ekpere, ka unu we ghara ibà n'ọnwunwa: mọ nke madu di ọku n'ezie, ma anu-arụ adighi ike.
- 42 O we rapu ha je kwa ọzọ nke uḅò abua, kpe ekpere, si, Nnam, ọ buru na nka apughi igabiga, ma ọ buru na aṅughm ya, ka eme ihe I nāchọ.
- 43 O we bia kwa ọzọ, hu ha ka ha nāraru ura, n'ihì na anya-ha di arọ.
- 44 O we rapu ha ọzọ, je, kpe ekpere nke uḅò atọ, nēkwu otù okwu ahu ọzọ.
- 45 M̀be ahu Ọ biakute ndi nēso uzọ-Ya, si ha, Nārarunu ura site n'uḅu a, nēzu-kwa-nu ike: le, oge hour nkem di nso, anārara Nwa nke madu nye n'aka ndi-nmehie.
- 46 Bilienụ, ka ayi je: le, onye nāraram nye nọ nso.
- 47 M̀be Ọ kpu okwu n'ọnu, le, Judas, otù onye n'etiti ndi-ozi iri na abua ahu, we bia, ya na oké ìgwè madu ndi chiri mma-agha na osisi, site n'ebe ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye nke ndi-Ju nọ.
- 48 Ma onye nārara Ya nye nyere ha ihe-iriba-ama, si, Onye ọ bula m'gēsutu ọnu, Onye ahu bu Ya: jidenu Ya.
- 49 Ngwa ngwa ọ biakutere Jisus, si, Ekele, Rabai; o we sutu Ya ọnu nke-uku.
- 50 Jisus we si ya, Eyim, me ihe i biara ime. M̀be ahu ha biakutere Ya, we tukwasi Jisus aka, jide Ya.
- 51 Ma le, otù onye nime ndi ha na Jisus nọ setiri aka-ya, miputa mma-agha-ya, ọu orù onye-isi-nchu-aja mma, bipu nti-ya.
- 52 M̀be ahu Jisus si ya, Mighachi mma-agha-gi n'ọṅodu-ya: n'ihì na madu nile ndi were mma-agha gāla n'iyì site na mma-agha.
- 53 Ma-ọbu i nēchè na apughm iriọ Nnam, Ọ gēzite-kwa-ram ọbuná uḅu a kari legion iri na abua nime ndi-mọ-ozi?
- 54 Ihe edeworo n'akwukwọ nsọ gēsi kwa aṅa mezu, na ọ ghaghi ime otú a?
- 55 N'oge hour ahu Jisus siri ìgwè madu ahu, Ònu putara chiri mma-agha na osisi ijidem, dika imegide onye nāpunara madu ihe? Kwa-ubochi M'noduru n'ulo uku Chineke nēzì ihe, ma unu ejideghm.
- 56 Ma emewo ihe a dum, ka ihe nile ndi-amuma dere n'akwukwọ we mezu. M̀be ahu ndi nile nēso uzọ-Ya rapuru Ya, ọalaga.
- 57 Ma ndi jidere Jisus si n'ebe ahu duru Ya je rue ulo Kaiafas onye-isi-nchu-àjà, ebe ndi-ode-akwukwọ na ndi-okenye zukọrọ.
- 58 Ma Pita soro Ya n'ebe di anya, rue obí onye-isi-nchu-àjà, o we ba nime, nọdu n'etiti ndi nēje ozi, ka ọ hu ọgwugwu-ya.
- 59 Ma ndi-isi-nchu-àjà na nnọkọ-ikpé dum nāchọ àmà ugha imegide Jisus, ka ha we me ka Ọ nwua;
- 60 ma ha achọtaghi, ọ bu ezie na ọtutu ndi-àmà ugha biara. Ma emesia abua biara,
- 61 si, Nwoke a siri, Apurum ikwatu ulo nsọ a nke Chineke, wu kwa ya n'ubochi atọ.
- 62 Onye-isi-nchu-àjà we bilie, si Ya, Ì zaghi ihe ọ bula? gini bu àmà madu ndia nāpagide Gí?

- ⁶³ Ma Jisus kpuchiri ọnu. Onye-isi-nchu-àjà we si Ya, Ewerem Chineke di ndu ịa Gi iyí, ka I gwa ayi ma Gi onwe-gi bu Kraist ahu, Ọkpara Chineke.
- ⁶⁴ Jisus si ya, Gi onwe-gi kwuru: otú ọ di, asim unu, Site n'ụbụ a unu gāhu Nwa nke madu ka Ọ nānọdu n'aka-nri nke ike, nābia kwa n'elu igwe-oji nile nke elu-igwe.
- ⁶⁵ M̀be ahu onye-isi-nchu-àjà dọwara uwe-ya nile, si, O kwuluru Chineke: ọ bu nkpa ndi-àmà gini nākpà ayi ọzọ? Ie, ụbụ a ka unu nuru nkwulu ahu:
- ⁶⁶ gini bu uche-unu? Ha we za, si, O kwesiri inwu ọnwu.
- ⁶⁷ M̀be ahu ha busara Ya ọnu-miri n'iru, ti kwa Ya aka: ufodu we pia Ya ihe,
- ⁶⁸ si, Buru ayi amuma, Kraist: ọnye bu onye ahu nke tiri Gi aka?
- ⁶⁹ Ma Pita nọduru n'èzí n'obí: otù nwa-aḅoghọ we biakute ya, si, Gi onwe-gi na Jisus Onye Galili nọ-kwa-ra.
- ⁷⁰ Ma ọ goro n'iru ha nile, si, Amataghm ihe i nēkwu.
- ⁷¹ Ma m̀be ọ puru je n'uzọ-nbata, nwa-aḅoghọ ọzọ huru ya, ọ si ndi nọ n'ebe ahu, Nwoke a na Jisus Onye Nazaret nọ-kwa-ra.
- ⁷² O were inu-iyí go kwa ọzọ, si, Amataghm Nwoke a.
- ⁷³ Ma m̀be nwa oge gasiri ndi guzoro nso biakutere Pita, si ya, N'ezie gi onwe-gi bu kwa otù onye nime ha; n'ihì na okwu-ọnu-gi nēweputa gi n'ihè.
- ⁷⁴ M̀be ahu ọ malitere idu ikwù na inu iyí, si, Amataghm Nwoke a. Ngwa ngwa oke-ọkuku we kwa ákwá.
- ⁷⁵ Pita we cheta okwu Jisus kwururi, si, M̀be oke-ọkuku akākwaghi, i gāgọnarim ụbò atọ. O we pua, kwa ákwá nke-uku.

ISI 27

Ma m̀be o ruru ututu, ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye nile nke ndi-Ju ịara ìzù megide Jisus ime ka Ọ nwua:

- ² ha we ke Ya aḅu, dupu Ya, rara Ya nye n'aka Pailat onye-isi.
- ³ M̀be ahu Judas, onye rara Ya nye, m̀be ọ huru na amara Ya ikpé, ọ kwa uta, chighachi orú ego ọla-ọcha na iri ahu nye ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye,
- ⁴ si, Emehierem n'irara ọbara Onye ikpé nāmaghi nye. Ma ha siri, Òle nke diri ayi nime ya? gi onwe-gi le nke ahu.
- ⁵ O we tubà ego ọla-ọcha ahu nile n'ulo nsọ, wezuga onwe-ya; o we je, kwuḅu onwe-ya.
- ⁶ Ndi-isi-nchu-àjà we nara ego ọla-ọcha nile, si, O zighi ezi n'iwu itubà ha n'ebe anēdebe ihe enyere Chineke, ebe ọ bu ọnu-ahia ọbara.
- ⁷ Ha we ịa ìzù, chiri ha zuta ubi ọkpụ-ite, ilì ndi-ọbìà.
- ⁸ N'ihì nka ka akporo ubi ahu, Ubi ọbara, rue ta.
- ⁹ M̀be ahu okwu ekwuru site n'ọnu Jeremaia onye-amuma mezuru, si, Ha we chiri orú ego ọla-ọcha na iri ahu, bú ọnu-ahia nke Onye aruru ọnu-ahia-Ya, Onye ufodu site na umu Israel ruru ọnu-ahia-Ya;
- ¹⁰ ha we nye ha iji zuru ubi ọkpụ-ite, dika Onye-nwe-ayi nyerem iwu.
- ¹¹ Ma Jisus guzoro n'iru onye-isi: onye-isi ahu we jua Ya, si, Gì onwe-gi bu Eze ndi-Ju? Jisus we si ya, Gi onwe-gi kwuru.
- ¹² Ma m̀be ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye nēbo Ya ebubo, Ọ zaghi ihe ọ bula.
- ¹³ M̀be ahu Pailat si Ya, Ì nughi ka otutu ihe ha nāḅa àmà megide Gi ra?
- ¹⁴ Ma Ọ zaghi ya, ọbuná rue otù okwu: ya mere na o juru onye-isi ahu anya nke-uku.

- 15 Ma n'ememe onye-isi nārapuru ọra ndi-Ju otù onye-nkpọrọ, onye ha nāchọ.
- 16 Ma m̀be ahu ha nwere onye-nkpọrọ onye ọra madu mara, anākpọ Barabas.
- 17 Ya mere, m̀be ha zukọrọ, Pailat si ha, Ònye ka unu nāchọ ka m'rapuru unu? Barabas, ma-ọbu Jisus Onye anākpọ Kraist?
- 18 N'ihì na ọ matara na ha rara Ya-ri nye n'ihì ekworo.
- 19 M̀be ọ nọkwasiri n'ochè-ikpé, nwunye-ya zigara ya, si, Aka-gi adila n'okwu Onye ezi omume ahu: n'ihì na ahujurum ọtutu ihe anya na nrọ ta n'ihì Ya.
- 20 Ma ndi-isi-nchu-àjà na ndi-okenye rafuru igwè madu nile ka ha riọ ya Barabas, ma la Jisus n'iyì.
- 21 Ma onye-isi ahu zara, si ha, Ònye nime madu abua ahu ka unu nāchọ ka m'rapuru unu? Ha we si, Barabas.
- 22 Pailat si ha, Ò bu gini ka m'gème kwa Jisus Onye anākpọ Kraist? Ha nile si, Ka akpogide Ya n'obe.
- 23 O we si, É-è, n'ihì na Ò mere ihe ọjọ gini? Ma ha tibigara nkpu ókè, si, Ka akpogide Ya n'obe.
- 24 Ma m̀be Pailat huru na okwu-ya abaghi n'ihè ọ bula, kama na ùzù nāputa, o were miri, kwọ aka-ya abua n'iru igwè madu ahu, si, Ikpé ọbara Onye ezi omume a amaghm: unu onwe-unu le nke ahu.
- 25 Ndi-Ju nile we za, si, Ọbara-Ya di ayi n'isi, di kwa n'isi umu-ayi.
- 26 M̀be ahu ọ rapuru ha Barabas: ma ọ rara Jisus nye, m̀be ọ piasiri Ya ihe, ka ewe kpogide Ya n'obe.
- 27 M̀be ahu ndi-agha nke onye-isi kuru Jisus tiyere onwe-ha ba na Pritoriom, ha we me ka otù-ha dum zukọ n'ebe Ọ nọ.
- 28 Ha we yipu uwe-Ya, yikwasi Ya uwe uhie.
- 29 M̀be ha kpasiri okpu-eze nke eji ogwu me, ha were ya kpube Ya n'isi, nye kwa Ya amì n'aka-nri-Ya; ha we ọue ikperè n'iru Ya, me Ya ihe-ọchì, si, Ekele, Eze ndi-Ju!
- 30 Ha busa-kwa-ra Ya ọnu-miri, were kwa amì ahu nēti Ya n'isi.
- 31 M̀be ha mesiri Ya ihe-ọchì, ha we yipu Ya uwe ahu, yikwasi Ya uwe-Ya nile, dupuga Ya ikpogide Ya n'obe.
- 32 Ma m̀be ha nāputa, ha huru otù nwoke onye Sairini, aha-ya bu Saimon: onye ahu ka ha jidere ka o so ha, ka o we būru obe-Ya.
- 33 M̀be ha biara n'ebe anākpọ Gọlgota, nke bu, Ebe okpokoro-isi,
- 34 ha we nye Ya manya-vine nke agwara òlùlù ka Ọ ñua: ma m̀be O deturu ya ire, Ọ chọghì ka Ọ ñua.
- 35 M̀be ha kpogidesiri Ya n'obe, ha kèrè uwe-Ya n'etiti ha, nēfe nzà: ka o wee mezuọ bụ ihe si n'ọnụ onye amuma Pita, Ha nēkere onwe-ha uwem, n'elu bụ ihe m n'eyi n'aru ka ha nēfe kwa nza.
- 36 ha we nọdu nēche Ya n'ebe ahu.
- 37 Ha debe-kwa-ra n'elu isi-Ya ihe eboro Ya nke edeworo n'akwukwọ, si, **ONYE A BU JISUS EZE NDI-JU.**
- 38 M̀be ahu akpogidere ndikom abua tiyere Ya, bú ndi nāpunara madu ihe, otù onye n'aka-nri-Ya, na otù onye n'aka-ekpe.
- 39 Ndi nāgabiga nēkwulu kwa Ya, nēfufe isi-ha,
- 40 nāsi kwa, Gi Onye nākwatu ulo nsọ ayi, Onye nēwu kwa ya n'ubochi atọ, zọputa Onwe-gi: ọ buru na I bu Ọkpara Chineke, si n'elu obe ridata.
- 41 Otú ahu ka ndi-isi-nchu-àjà nēkwu kwa, ebe ha na ndi-ode-akwukwọ na ndi-okenye

nēme Ya ihe-ọchì, si,

⁴² Ọ zọputara ndi ọzọ; Ọ pughi izọputa Onwe-ya. Ọ bu Eze Israel; ka O si n'elu obe ridata uḅu a, ayi gēkwe kwa na Ya.

⁴³ Ọ nātukwasi obi-Ya na Chineke; ka Ọ dọputa Ya uḅu a, ọ buru na Ọ nāchọ Ya: n'ihì na Ọ siri, Abum Ọkpara Chineke.

⁴⁴ Ndi ahu nāpunara madu ihe, ndi akpogidere Ya na ha n'obe, nāta kwa Ya uta otù aka ahu.

⁴⁵ Ma site n'oge hour nke-isi ọchichiri ịara n'ala ahu nile rue oge hour nke-iteghete.

⁴⁶ Ma dika oge hour nke-iteghete Jisus were oké olu tie nkpu, si, Eli, Eli, lama sabaktani? nke bu, Chinekem, Chinekem, ọ bu n'ihì gini ka I rapuru nání Mu?

⁴⁷ Ufọdu n'etiti ndi guzoro n'ebe ahu, mḅe ha nuru ya, ha we si, Elaija ka Nwoke a nākpọ.

⁴⁸ Ngwa ngwa otù onye nime ha we ịa ọsọ, were sponge, ịaju ya na manya-vine ịara uka, tukwasi ya n'amì, nye Ya ka Ọ nua.

⁴⁹ Ndi fọduru we si, Rapu; ka ayi hu ma Elaija nābia izọputa Ya.

⁵⁰ Ma Jisus were oké olu ti nkpu ọzọ, we ra mọ-Ya nye Chineke.

⁵¹ Ma le, ákwà-nḅochi nke ulo nsọ Chineke ịawara iberibe abua site n'elu rue ala; ala ma-kwa-ra jijiji; oké nkume ịawa-kwa-ra;

⁵² ìlì meghe-kwa-ra; ewe me ka aru ọtutu ndi di nsọ ndi raruri ura si n'ọnwu bilie;

⁵³ ha we si n'ebe anēlì ozu puta mḅe nbilite-n'ọnwu-Ya gasiri, we ba n'obodo nsọ, were onwe-ha gosi ọtutu madu.

⁵⁴ Ma ọchi-agma nāchi ọgu ndi-agma ise, na ndi ha na ya nọ nēche Jisus, mḅe ha huru ala-oma-jijiji ahu, na ihe nile emere, ha tua egwu ri nne, si, N'ezie Nwoke a bu Ọkpara Chineke.

⁵⁵ Ọtutu ndinyom nọ kwa n'ebe ahu ndi nọ n'ebe di anya nēkiri, ndi si na Galili soro Jisus, nējere Ya ozi:

⁵⁶ n'etiti ha ka Meri Magdalini, na Meri nne Jemes na Joses, na nne umu Zebedi, nọ.

⁵⁷ Ma mḅe o ruru anyasi, otù ọgaranya, aha-ya bu Josef, onye ya onwe-ya bu kwa onye nēso uzọ Jisus, si n'Arimatia bia:

⁵⁸ nwoke a jekuru Pailat, riọ aru Jisus. Mḅe ahu Pailat nyere iwu ka ewere ya nye n'aka-ya.

⁵⁹ Josef we būru aru ahu, ke ya n'ezi ákwà ọcha nēnwu enwu,

⁶⁰ tọbọ ya n'ìlì ọhu nke aka ya, nke o gwuwarari n'oké nkume: o we kpọre otù nkume uku kwachie ọnu-uzọ ìlì ahu, we la.

⁶¹ Ma Meri Magdalini na Meri ọzọ nọ n'ebe ahu, nānọdu na ncherita-iru ìlì ahu.

⁶² Ma n'echi-ya, nke bu ubọchi so ubọchi Nkwadebe, ndi-isi-nchu-àjà na ndi-Farisi zukọrọ jekuru Pailat,

⁶³ si, Onye-nwe-ayi, ayi chetara na Onye-nduhie ahu siri, mḅe Ọ nọ na ndu, Mḅe ubọchi atọ gasiri M'gēsi n'ọnwu bilie.

⁶⁴ Ya mere, nye iwu ka emechie ìlì ahu si-ike rue ubọchi nke-atọ, ka ndi nēso uzọ-Ya ghara ibia zuru Ya la ma eleghi anya, we si ndi-Ju, Emere ka O si na ndi nwuru anwu bilie: njehie ikpe-azu a gājọ kwa njọ kari nke-mbu.

⁶⁵ Pailat siri ha, Unu nwere otù ndi-nche: labanu, mechienu ya si-ike, dika unu matara.

⁶⁶ Ha we ga, mechie ìlì ahu si-ike, n'ika akàrà na nkume ahu, ha na otù ndi-nche ahu yikọrọ.

Ma m̀be ubochi-izu-ike nāgwu, m̀be chi ubochi mbu n'ízù ubochi asa nābọ, Meri Magdalini na Meri ọzọ biara ile ìlì ahu.

² Ma le, ala-oma-jijiji uku dara; n'ìhi na mọ-ozì nke Onye-nwe-ayi si n'elu-igwe ridata, bia rue, bupu nkume ahu, we nọkwasi ya.

³ Oyiya di ka àmùmà, uwe-ya nācha kwa ucha dika snow:

⁴ site n'egwu ya ndi-nche mara jijiji, bia di ka ndi nwuru anwu.

⁵ Ma mọ-ozì ahu zara, si ndinyom ahu, Unu onwe-unu atula egwu: n'ìhi na amatawom na unu nāchọ Jìsus, Onye akpogideworo n'obe.

⁶ Ọ nọghi n'ebe a; n'ìhi na emere ka O si n'ọnwu bilie, dika O kwuru. Bianu, le ebe Ọ tọbọrọ.

⁷ Ga-kwa-nu ọsọsọ, si ndi nēso uzọ-Ya, Emere ka O si na ndi nwuru anwu bilie; ma le, O buru unu uzọ ga Galili; n'ebe ahu ka unu gāhu Ya: le, agwawom unu.

⁸ Ha we were egwu na oké ọ̀nù la ọsọsọ site n'ìlì ahu, ọ́a kwa ọsọ ikọrọ ndi nēso uzọ-Ya akukọ a.

⁹ Ma le, Jìsus zutere ha, si, Nùrianu ọ̀nù. Ha we bia jide ukwu-Ya abua, kpọ isi ala nye Ya.

¹⁰ M̀be ahu Jìsus si ha, Unu atula egwu: jenu kọrọ umu-nnam ka ha je Galili, n'ebe ahu ka ha gāhukwam.

¹¹ Ma m̀be ha nāga, le, ufọdu nime ọ̀tù ndi-nche batara n'obodo ahu, kọrọ ndi-isi-nchu-àjà ihe nile mere.

¹² M̀be ha na ndi-okenye zukọrọ, ọ́a kwa ìzù, ha we nye ndi-agma ahu ego riri nne,

¹³ si, Sinu, Ndi nēso uzọ-Ya biara n'abali, zuru Ya n'ori m̀be ayi nāraru ura.

¹⁴ Ọ buru kwa na nka ruru nti onye-isi, ayi onwe-ayi gārafu ya, me ka unu ghara ichẹbu onwe-unu.

¹⁵ Ha we nara ego ahu, me dika eziri ha: ewe ọ́asa okwu a n'etiti ndi-Ju, rue ta.

¹⁶ Ma ndikom iri na otù ahu ndi nēso uzọ-Ya gara Galili, rue ugwu ebe Jìsus gwara ha.

¹⁷ M̀be ha huru Ya, ha we kpọ isi ala nye Ya: ma ufọdu nwere obi abua.

¹⁸ Jìsus we biakute ha, gwa ha okwu, si, Ewerewo ike nile di n'elu-igwe na n'elu uwa nyem.

¹⁹ Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi nēso uzọm, nēme ha baptism bà n'aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nsọ:

²⁰ nēzí ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bú nke M'nyere unu n'iwu: ma le, Mu onwem nọyere unu ubochi nile, rue ọgwugwu oge a.

For other languages please go to www.wordproject.org